

ELŐFIZETÉS

HELYIEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petty sor egyszer 20 fillér,
naponta következők 16 fillér.

Egyetlen petty sor 45 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. —
TELEFON-SZÁM: 121.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, november 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Segítség az állami tisztviselőknek.
- Nem lesz új park?
- Khuen a választójogról.
- Fogságban Zsilinszky Endre.
- Makacs öngyilkosjelölt.
- Városfejlesztés — parkirtással.
- Felboncolták a temesvári zálogházas holttestét.
- Vallott a pozsonyi rablőgyilkos.
- Lujza hercegnő és a svihák Toselli.
- Házasságszédelgő volt képviselő.
- Tarkaságok.

Pendant.

Arad, november 16.

Ez a szép szó bizonyára igen tetszik a város házában. És ezért szerfölt kedvelik a fogalmat, a rendszert, amelyet ez a szó takar. Ugyanis: minden dolog jobbról ép olyan legyen, mint balról; minden épület, minden városrész és minden tájnak egyik oldala az utolsó szögig és az utolsó levélig hasonlítson a másik oldalhoz. Másutt az építési, városrendezési és díszítő stílusban a változatoságot, a tagozottságot keresik; a szemnek alkalmat adnak arra, hogy széttekintve új és új nyugvópontokat találjon. Nálunk azonban még a pendantnál tartanak s ezért van Aradon oly kevés épület, amely stílus tekintetében magasan kiemelkednék a gyermeki építő-kockák művészeténél.

Nagy ur lehet nálunk ez a pendant, ha miatta a város legszebb, legkedvesebb parkját is le akarják dönteni. Ez a Salacz-park. Kicsi, kedves, levegős és árnyékos ligetje a sé-

tálni vágyóknak, az üdülőknek és az öregeknek. Talán azért fejlődhetett ilyen szépre, mert eddig nem vették észre. Hamupipőke módjára meghúzódott a városháza aljában, s csak a legutóbbi években csodálják az aradiak: olyan szép növéssű, hogy akár melyik fürdő Kurpark-jával is vetekedhetik.

Hát ezt a kis parkot megnyomoritják, amint mondtuk, a pendantnak okáért. A szomszédos Baross-parkkal tudvalevően megtörtént, hogy az egyik szögletéből a fákat kipusztították, mert a kulturpalotát ide kellett építeni. Sehol másutt a városban nem volt helye a kulturpalotának, bizonyára a kultúra miatt, amely ehhez a darab földhöz volt kötve.

Miután ez csakugyan valóság lett s a kulturpalota a szép fák sirjain épül, — új eszme merült föl. A város főkapitánya úgy találja, hogy a kulturpalotának pendant kellene. Mert így — mondták igen elmésen — úgy fest az a rész, mint egy félvállas ember. A paloták pedig csak úgy szépek, ha haptákban sorakoznak egymás mellé, akár egy szakasz testőr. Ezért a Maros felé vivő ut másik oldalára is kell egy tornyos-bornyos épületet rakni. Az építészeti bizottságban már majdnem ki is mondták, hogy mit: rendőrkaszárnnyát. Mert ez, ugyebár, a szellemi harmonia révén a legalkalmasabb pendantja lenne a kulturpalotának?

Volt egy másik idea: hogy az új színházat építsék oda. Ezt, vagy

amazt, a fő, hogy a Salacz-park felét kivágják. És ezt ugyanakkor határozzák el, amikor kiderül, hogy az ó-temetőt nem lehet a városliget folytatásaként, az eredeti terv szerint, parkozni, mert két sportpálya kér ott helyet; a mikor elhatározott dolog, hogy a városliget nagy részét a vasuti állomáshoz vezető utcák kiépítése miatt szintén elpusztítják, a mivel a ligetnek csaknem teljesen értékét veszik. Az is a pendant kedvéért történik; mert ha a Dobó-utca lemegy a vasuti pályaházig, hát az Orczy-utcának is párhuzamosan azzal le kell masiroznia.

Az ilyen fairtó szenvedélylyel, úgy látszik, a közvélemény és a jó izlés ép annyira tehetetlen, mint annak idején az aszfaltozási düh ellen. Hiába nyilatkozik meg a fölháborodás a fák, a parkok, a ligetek pusztítása ellen; hiába is alakítanak favédő ligát, s hiába hivatkozunk okosabb városokra, akik drága pénzt nem sajnálnak olyan ligetekért, aminőket könnyelműen fölládoznak: ennek így kell lenni. A természet keze és szép érzéke itt-ott enyhített valamit a város külső képén; a hatóságnak és némely bizottságnak arra sincs szükség, hanem lenyirja, akár a borbély nullásgépe az iskolásfiúk tarkóját.

Az idegennek pedig, ha idejön és kérdezősködik, hogy mi van, ezt felelhetjük: „Villamosunk, olcsó gázvilágításunk, olcsó vizünk, szép utcánk, — az nincs; de pendant, — az van!”

A határkarók.

Írta: Sz. Szigethy Vilmos.

Egy emberöltőn át pörösködött a deliblati közbirtokosság a gagyí komposztorátussal. Valamikor a vármegyén kezdődött a pör, folytatódott a törvényszéken, vagyont szerzett belőle néhány fiskális és ügyvédi pályára nevelte a fiát sok kurtanemes épen azon oknál fogva, hogy a pörnek úgy sem lesz pár száz év előtt vége, imé, itt a biztos kenyér, amire építeni lehet. Főlölesleges tehát félni, hogy nem lesz majd pöre a gyerekeknek.

A civakodás tárgya alapjában véve nem érdemelte meg a tengernyi igyekezetet és buzgalmat, mert egyik rész szerint három, a másik szerint négy holdnyi földről volt szó. Még pedig a gagyíak szántották el lassankint és nem minden tervszerűség nélkül a deliblati területét. Ezt is csak állítólag merem állítani, mert képesek a pörújításra s megkövetelik tőlem, hogy igazoljam be amit mondok.

A gagyíak ugyanis arról voltak nevezetesek, hogy az asszonyt szántották. Nem kell belöndjában azt gondolni, hogy a menyecskét kötötték az eke elé, a helyett csupán arról van szó, hogy mindenkor megédekezett a férfiembernek az asszony is a munkában, még pedig válogatás nélkül.

Igy lehet aztán megérteni, hogy megtörténtek ama elszántások.

Napsugaras reggeleken igen kellemes elbámészkodni a tüzes asszonyi tekintetben, néha odanyul az ember a fehéröseléd derekához is, hagyván az ököcskéket, hogy végezzék a maguk dolgát, (szinte jól esik azoknak is, ha nem figyelnek rájuk) s ahogy huzzák a jármot, túlhaladnak bizonyos mesgyéken. A gazda csak akkor veszi ezt észre, mikor megtörtént a baj, a következőkben pedig alkalmazkodni kénytelen az első sor barázdához. Már csupán a szimmetria kedvéért is, ha másért nem.

Elég az hozzá, hogy három, vagy négy hold deliblati földet kaparintottak így magukhoz a gagyíak, mikor megindult a pör.

A telekkönyvek még annyira sem voltak rendezetlenek, mint manapság, ami pedig nagy szó, mert az összekuszálásukhoz különleges tudomány kellett, — földmérők járták a határt és keresgették azt a pontot, ahol voltaképpen véget ér az egyik és kezdődik a másik.

Est a bölcsességet eredetileg Szporea Jován sütötte ki, a falu tekintélye és több ízben bírja, mondván, amint következik:

— Csak azt kell megállapítani, hogy hol ér véget Deliblát s egyszerre megtudjuk, hol kezdődik Gagyí. Főlölesleges lesz egyszeribe a sok költség, meg fáradság.

A sikerült fölfedezés eleinte nagyon tetszett, de hamarosan belátták, hogy ez a sületlenség fából való vaskarika.

— Hát hiszen épen azt keressük!
Voltak időszakok, mikor azt gondolta mindkét község, hogy véget ér a kétség, meg van fejte a szörnyű probléma, de ezek a nyomok ép oly gyorsan enyésztek megint el, mint ahogyan jöttek.

Előszedték az öreg embereket, mert azok szoktak emlékezni régi dolgokra, ha a közelmúltból nem is akad meg semmi az eszükben. Valaki beszélt levert karókról, de nem tudta bizonyosan megmondani, hogy ennek a falunak a határában verték-e le, vagy másfelé, továbbá hol vannak azok? Ki tudja megállapítani azt is, hogy az idők folyamán nem szedték-e ki véletlenül, akár szándékosan? A hatalmas terméskövek, amikkel valamikor szintén határokat jeleztek, mind bevándoroltak a faluba és részint a pópa, részint pedig a jegyző mán-gorlóján terjeszkedtek, mint hézagot pótló, sőt súlyt kölcsönző tárgyak. Ez mind szép és jó, de mi van a karókkal?

Konstatálnom kell, hogy a deliblatiak voltak a türelmetlenek, mert hát semmi ok sem volt rá, hogy a gagyíak is türelmetlenkedjenek, hiszen ők birtokolták a vitás területet, sőt elbirtokolták a szó szoros értelmében, amint ezt a pöriratok több ízben teljes határozottsággal kifejtették.

Segítség az állami tisztviselőknek.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 16.

Az országra hasznot hajtó rövid parlamenti munka periodus második jelentős momentumát a költségvetés általános vitájával befejezte, Lukács László pénzügyminiszter felszólalásával. Lukács pénzügyminiszter nagyszabású költségvetési beszédéből a legáltalánosabb érdeklődést a miniszternek az a bejelentése kelti, hogy legközelebb felhatalmazást fog kérni a minisztertanácstól, hogy az államtisztviselőknek az egész folyó esztendőre drágasági pótlékot utalványozzon ki, azon fölül pedig törvényjavaslatot fog a Ház elé terjeszteni ugyancsak a tisztviselőknek nyújtandó családi pótlékról. A miniszternek ez a nyilatkozata tanuskodik róla, hogy a pénzügyminiszternek és a kormányának, bár egyébként a legszigorubb takarékossgot tartják szem előtt, a tisztviselők anyagi helyzetének javítására jut pénze. A kormány bejelentését osztatlan helyesléssel fogadta a képviselőház és bizonyára osztatlan helyesléssel fogja fogadni az egész ország is. A miniszter beszédével a költségvetés általános vitája véget is ért, sőt rá is tértek már a részletekre. Nem lehet kétség, hogy a jövő évi költségvetés ilyenkor még ebben az évben törvénynyé válik, sőt esetleg sor kerülhet még az új polgári perrendtartás életbeléptetésének törvényjavaslatára.

Itt következik tudósítónk jelentése:

A mai ülésen Návay Lajos elnökölt. A tegnapi ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítették.

Az elnöknek előterjeszteni valója nem volt.

A napirend szerint következett a költségvetés tárgyalása.

Az első felszólaló Simonyi-Semadam Sándor néppárti volt, aki pártja nevében egyszerűen kijelentette, hogy a költségvetést nem fogadja el.

Levaszy Márton: A néppártnak nincs mondanivalója a költségvetésről?

Herczeg Sándor (kisgazdapárti): Szép kis ellenzéki párt ez a néppárt.

(Vasuti mizériák.)
Szerényi József volt államtitkár volt a következő szónok. Az iparoktatás fejlesztésének hangoztatásával kezdte beszédét. Örömmel látja, hogy iparoktatásunk Európában csaknem első helyen áll. Hogy eddig mégsem mutathattunk fel nagyobb eredményeket, az iparfejlesztésünk kezdetlegességének tudható be, de már ezen a téren is örvendetes javulás és haladás állott be. Állami támogatásunk örvendetes befolyása folytán gyáraink egyre gyarapodtak s szaporodnak. Statisztikailag mutatja ki, hogy az állami támogatás mily nagy erkölcsi és anyagi hasznot hajtott gyárparuainknak. Körülbelül 300 millió koronára lehet becsülni azt az összeget, amelyvel az állami támogatás gyárparunk bevételeit szaporította.

Majd áttért a közlekedésügyek ismertetésére és sajnálattal jelenti ki, hogy az állami vasutnál a helyzet majdnem tarthatatlan. Kimutatja, hogy ezeknek az óriási bajoknak nem a vagonhiány az oka, hanem a budapesti pályaudvarok elégtelensége, mert 1907-908. telén 36 000 vagon állott künn a pályaudvarokon, mert a raktárak nem tudták az árukat befogadni. A legsürgősebb feladat tehát a budapesti pályaudvarok kiépítése. Az államvasutak hiányait pedig csak gyors és nagymérvű beruházásokkal lehet méltózni. Beszéde végén Szerényi hosszasan foglalkozott a vasuti tarifák kérdésével és kérte a kormányt, hogy a tervezett tarifaelemeléstől tekintsen el. (Helyeslés.) A költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

Elnök: Több szónok nem lévén, a költségvetés általános vitáját bezárja. (Eljenzés jobbról.) Ot perc szünetet ad
Szünet után

(A pénzügyminiszter beszéde.)

Lukács László pénzügyminiszter a vitának csak ama momentumaiat kíván foglalkozni, amelyek magát a költségvetést érintik. Szerényi megjegyzéseit legnagyobb részben aláírja. Az államvasuti beruházásokra még évek során át legalább akkora mértékben lesz szükség, amennyi az idei költségvetésbe e célra be van állítva. Védelmezi a tarifaelemelésnek a költségvetésben tervezett módját s megcáfolja azt a vádat, hogy a mostani kormány nem gondol eléggé a vicinális vasutakra. Elismeréssel adózik Déry Zoltánnak koncilians és hazafias szellemű bírálatáért, de kijelenti, hogy az előző kormányának a tarifaelemelés jövőbeli korlátozására vonatkozó ígérete a mai kormányt nem kötheti. A közös vámbevételeknek teljes összegükben a bevételi és a kiadási tételek közé iktatása csak a költségvetés felduzzasztására volna jó. A védőerőreform költségei teljes összegükben csak akkor kerülnek majd a költségvetésbe, ha a védőerőreformot a törvényhozás megszavazta. A

legutóbbi igénybe vett katonai hitelek nem a védőerőreform költségei, hanem a már megszavazott s meg is kezdett szervezési munkák kiadásai. Igen nagy szükség van a pénzforgalmi eszközök szaporításáról szóló törvényjavaslat mielőbb való tárgyalására, mert a hiány ezekben az eszközökben már rendkívül érezhető. Az üzemi kiadások emelkedésére vonatkozó kifogások nem igazságosak. Alig van állam, amelynek annyi s oly sokféle üzeme volna, mint Magyarországnak; igen jelentékeny jövedelmi forrás is ez, természetes tehát, ha a kiadások is aránylag nagyok. Nincs igaza Földes Bélának abban, hogy a föld értékének emelkedése nem az ország vagyonosodásának jele. Mivel ez az értékelkedés a jövedelmezőség emelkedését mutatja, ez igenis az ország vagyonosodására vall. A vagyonosodás további jele, hogy a föld népe erősen vásárolja a földet. Az építkező kedv óriás mértékben föllendült s ennek nemcsak a fővárosban mutatkoznak a jelei, hanem igen nagy mértékben a vidéken is. A parasztsztyály vagyonosodása igen kedvező jel, mert a kivesző régi középosztályt magyar elemekkel pótolni ennek az elemnek hivatása. Szembeszáll Földes Bélának azzal a vádjával, hogy ez a költségvetés csak abból az okból realis, mivel a kölcsönök jövedelme is benne van. Ez nem áll s ennek bírása majd a zárószámadás lesz. A beruházások az idén nagyobbak, mint tavaly s a beruházásokra fölhasznált kölcsönösszeg mégis kisebb ez idén. Ez csak nem irreális kezelés. A városok háztartásának nagyarányu rendezésére majd akkor lehet gondolni, ha az egyenesadózás gyökere reformja életbelépett. Földes szemére vetette a kormányának, hogy nincsenek nagy közgazdasági koncepciói, de maga se jelölte meg ezeket a koncepciókat. A takarékpénztárak reformjához igen órátos kézzel kell nyulni s sokkal célszerűbb az a mozgalom, amely a végre indult meg, hogy ezek az intézetek autonóm hatáskörben végezzék az ellenőrző munkát.

(Családi és drágasági pótlék.)

Azokra a megjegyzésekre, melyek az állami tisztviselők helyzetét érintették, azt feleli, hogy a kormány teljes mértékben méltányolja a folyton súlyosodó drágaság következtében előálló nehézségeket s ezért az a terve, hogy drágasági pótlékot nyújtson a tisztviselőknek, még pedig a családi pótlék rendszere alapján. (Általános helyeslés.)

Örömmel látja, hogy ezt a tervet az ellenzék is helyesli, de akkor kéri, hogy az annak megvalósításához szükséges eszközöket ne tagadjuk meg (Elnök tetszés jobbról.) Statisztikailag mutatja ki azután a vámbevételek állandó emelkedését. Melegen hozzájárul Déry Zoltánnak ahhoz a kívánságához, hogy mielőbb végleges béke legyen a parlamentben, mert az

Delibláti embertől tréfaképen sem volt szabad megkérdezni, hogy hol van a falu határa, mert bicakázás kerekedett az érdeklődésből, viszont a gagyit az hozta tűzbe; ha megtudakolták tőle, hogy meddig megy az ökor, ha magára hagyják?

Szekesán Demeter ebben az időben öreg, elesett ember volt már, némelyek szerint a századik életévén is túl járt. A valóságban kevesebb lehetett valamivel, de a deliblátiak ragaszkodtak ehhez a hithez, mert az agg ember szokatlan, sőt tulzott aggsága bizonyos nimbust ruházott mindnyájukra. Szekesán Demeter azonkívül agylágyult volt immár egy jó emberöltő óta, amolyan csöndes őrlő, aki nem bántott senkit. Hosszu köpenyben járt még nyáron is, a hosszú köpeny hosszú zsebeiben raktározta el az enniválóit, — amíg abból tartott, nem került haza.

Néha a harmadik falu határában akadta rá, barátkozott a kósza kutyákkal, egész farka lompos állat szegődött olykor hozzá, mintha érezték volna az együvé tartozatukat s társaságban igyekeznének vigasztalást szerezni.

Demeter ugyan sosem panaszkodott, hiszen ő már nagyon szépnek látta a világot, jónak is tarthatott mindenkit azon az alapon, hogy csak bolondnak szép mindenképen a világ és ő neki jó minden ember. A falu dédelgette, etette, mert nagy szükség volt itt Demeterre. Babonák vették körül, esküt mertek volna rá tenni,

hogy kétszáz évig fog élni, előbb azonban visszanyeri az eszét, a fiatalágát és megmutatja a karókat. Az állandó beszélgetés ugyanis nem kerülte el az ő fülét sem s széles mosolylyal motyogta néha:

— A karók, hja, a karók...

— Tán tudod, öreg Demeter, hogy merre vannak elásva?

Szekesán csak bólintott a fejével, úgy felelte, hogy igenis, tudja.

— Mutasd meg!

Ősz haja hosszan lobogott a szélben, mikor a fejét rázta.

— Nem lehet, nem szabad.

Vártak hát a csodára, amelyik visszaadja az eszét, mert többet nem lehetett belőle kihuzni.

Amikor megint mérnökök lepték el a határt, a néptömeg hátsó soraiban kiballagott Demeter is és kacagott élesen a láncok buzgán, az ásó próbákon, a komoly tanácskozásokon.

Megpróbáltak vele mindent, hátha van a bolondnak is hiúsága.

— Ugyan nézd már ezeket az ostobákat, mit értenek ők a határhoz! Föld le őket, Demeter.

Nem volt senkije, rég elkerültek mellőle azok, akiket szeretett. A felesége fiatalon halt meg, mikor életet adott a gyermekének (akkor háborodott meg szegény), ez a lány ké-

sőbb férjhez ment valamerre, rá se nézett soha az apjára.

A harmadik generáció aztán, az unokája, visszakerült a faluba. Szép fiatal asszony volt, majd kórságba esett, mikor egy hosszú haju ember egyszer megkergette.

— Nem bánt az senkit, leányom, mondta az ipa. Demeter jó ember.

Maga ment ki az utcára, ahol az akácának dőlt az aggastyán.

— Ugy e, öreg, nem akartad bántani a menyemet!

Szekesánnak tele volt könnyel a szeme. — Ne haragudj, azt hittem, hogy a szegény megboldogult feleségem. Ep ily szép volt az is.

A hangja nyugodt lett, a beszéde értelmes, titokban elhívták a jegyzőt, hogy nézze meg, Demeterrel történt valami, mintha nem volna már bolond a Demeter!

— Kinek a lánya vagy? — kérdezte a jegyző a menyecskét.

— Oprean Aurélié.

— Mondom, hogy az unokám! — jegyezte meg Szekesán, nem vagyok én bolond, hogy úgy bámuljatok rám!

— Isten mentsen, Döme bácsi, ki gondol ilyesmit?

— Ti. Mit gyülekeztek itt össze? Megmutatom én, hogy helyén van az eszem, mit tegyetek?

eredményes, gyümölcsöző országos munkának ez az első feltétele. Ajánlja a költségvetés elfogadását. (Hosszantartó éljenzés és taps a jobb oldalon.)

(Elfogadják a költségvetést.)

Batthyány Tivadar gróf szavai értelmét igazította helyre s utána

Polónyi Géza kifogásolja, hogy a pénzügyminiszter nem adott minden kérdésre fölvilágosítást s a kereskedelmi miniszter is sok válasszal adós maradt.

Beöthy László kereskedelmi miniszter azt feleli, hogy a költségvetés általános tárgyalását az egyes tárcák költségvetésének tárgyalása követi s ott lesz módja megadni minden felvilágosítást.

Elnök erre, miután több felszólaló nem volt, bezárta a vitát s a költségvetést általánossággal szavazásra tette föl.

A Ház a költségvetést általánossággal nagy többséggel elfogadta.

A részletes tárgyalás során a kisebb tárcák költségvetésében a közönségi kiadások tételénél Bakonyi Samunak megengedték, hogy beszédét holnap mondja el.

Az ülés háromnegyed kettő előtt zárult.

Nem lesz új park?

— Új tervek — a régi temetőben. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 16.

A városszabályozási és parkbizottság mai három órás vitájának az az eredménye, hogy az ótemető parkirozása bizonytalan, és ismerve az aradi tempót, elmondható, hosszú időre el van odázva. A legnagyobb rendben és a cél szem előtt tartásával történtek meg az előmunkálatok. Sajnos azonban ismét az a jelenség ütötte fel a fejét, amely már annyi elhibázott és később bánatot okozott határozatnak volt a szülőke: a maga egészségében kikerekített kérdésbe belekapcsolódtak olyan momentumok, amelyekről mindenki azt hitte, hogy már rég el vannak intézve és már régen a feledéséi. Tudniillik most, hogy az ótemető parkirozásának a kérdését napirendre tűzték, kitűnt, hogy az sem a vásártérnek, sem a Béla-térnek rendezése előtt meg nem oldható, mert úgy az előbbi, mint az utóbbi rendezési terv már akként van kontemplálva, hogy az ótemetői park kivitele azok befejezése után történhetik csak meg racionalisan. De megoldhatatlanná vált a rég óhajtott sétahely megteremtése azért is, mert az utolsó pillanatban, a mai napon, buz-

— A karókról keil beszélni, — sugta a pópa.

— Igen, a karók! — folytatta a bíró, míg a jegyző formába öntötte a kérdést.

Szekesán Demeter fölemelkedett.

— Nahát gyertek, majd megmutatom.

— Tudja?

— Ki nem tudja?

Haladt olyan biztosan, mintha csak a szomszédba indulna és az egész falu követte a nagy szenzációval, hogy az unokája láttára visszanyerte az eszét, lám, vannak még csodák a világon:

Künn a szabadban is egyenesen indult a cél felé s körül sem nézve, megállt.

— Itt ássatok le egy ölnyire!

Soha még olyan buzgalommal nem fogtak munkához a deliblatiak, mint most, mikor hamarosan kicsorbult az első ásó éle, a megkövesedett vörösfenyő cölöpökbe vágódván.

— Ezen a soron mehetek tovább is, — dirigált Demeter, találtak még három hasonló cölöpöt. Ez a határ.

S míg álmélkodtak, közben sirtak is a deliblatiak a gagyai földön. Szekesán Demetert elfogta valami érzékenység. Leült a földre, könyökére támasztotta az állát, úgy suttogta inkább önmagának:

— Hetven esztendő előtt ezen a szent helyen csókoltam meg legelőször az én drága Dragucámat. Áldott legyen az emléke is.

dult fel az Aradi Testgyakorlók Köre és az Atlétikai Klub példájára az is sporttelepet kér a várostól. Már pedig, ha a két egyesület részére megfelelő területet illeszt be a törvényhatóság a parkba, akkor lesz egy fával bekerített területe, amelynek bejártára az idegen tájékoztatásul kifüggeszthetik azt a feliratot: „Ez pedig itt park”. A ma üléselő bizottságok érezve a fonák helyzetet, ahhoz a régi metódushoz nyultak, amely annyiszor segítette át őket már a nehézségek megoldásán; kitérték a nehézség megoldása elől és a kérdést egyelőre levették a napirendről, elhatározva, hogy új tervek készíttetnek, amelynek keretébe azonban csak az Atlétikai Klub sporttelepe illeszthető csak be.

A hármass bizottság az 1912. évi költségvetés tárgyalása alkalmával Adler Andor indítványára mondotta ki, hogy az ótemető parkirozása, ami elvben már 1905-ben el volt határozva, most már végrehajtandó. A számvetés kimutatása szerint körülbelül 23,000 korona áll rendelkezésre a parkalaphól, a végrehajtást a tanács Heim József országos nevű parktervező terve alapján akarta megvalósítani. A városszabályozási és parkbizottságok ma ültek össze, hogy a 13 holdas sétahelyet végre hat esztendei kontemplálás után meg is teremtsék és kijelöljék úgy az Atlétikai Klub, mint a ma kérelmező Testgyakorlók Köre részére a park keretében a megfelelő sporttelepet. Az ülésen megjelentek Szakolczay Lajos kir. ügyész és Vass Gusztáv Acsev. tisztviselő az A. A. K. képviselőjében.

Szakolczay terjesztette elő az A. A. K. ama kérelmét, hogy a már megszavazott 1000 korona évi segélyen kívül a város adjon körülbelül 4 holdnyi területet a létesítendő parkban egy új telep céljaira, mert a mai telepről távozniok kell, minthogy az a park létesítésének áll útjában. Minthogy azonban — úgy mond — körülbelül 20,000 korona befektetéssel fejlesztette az egyesület a mai használhatóságára mostani telepét, későbbben azzal a kéréssel fognak a városhoz fordulni, hogy az új telep berendezésére nyujtson anyagi támogatást.

Hosszu vita indult meg először ama elvi kérdés felett, vajon nem lenne e helyes már most az összes sportegyesületek részére kijelölni a szükséges telkeket és ezt mint főcél szem előtt tartva, ehhez alkalmazni a park létesítését oly módon, hogy a telepek a belső területekre kerüljenek, amelyek körül, mint egy széles szegély vonulna el a park. A bizottság belátva, hogy Arad város közönségének mégis elsősorban sétahelyre van szüksége, úgy határozott, hogy a park jellege minden körülmények között megóvandó, mert a Béla-tér rendezése által a Béla-tér egy része ugyis áldozatul esik. Reisinger Sándor és Nachtnábel Odón bizottsági tagok amellett kardoskodtak, hogy a vásártérből is elveendő egy rész s ez is a létesítendő parkhoz esatolandó és ha ez megtörténik, akkor jelölendő majd csak ki a sporttelepek helye.

Nesnera Aladár és Szathmáry János bizottsági tagok ennek a szükségtelenségét bizonyították be, de meggyőzték a bizottságot arról, hogy a bemutatott tervek alapján a két kérdés, park és sporttelep együttesen aligha oldható meg. Az A.A.K. tudniillik 24,000 négyzetméter, a Testgyakorlók Köre pedig körülbelül 12,000 négyzetméter területet kér és ha ezt kiharadják, a Heim-féle terv alapján a park nem létesíthető. Minthogy azonban a bizottság feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a sport minden lehető módon támogattassék, azért Lócs Rezső indítványára a következőket határozta el:

Az ótemető parkirozása végrehajtandó, de új tervek alapján. Az Aradi Atlétikai Klub részére a kért területet a parkban átengedi 30 esztendőre azzal a kikötéssel, hogy ott az összes iskolai ifjúság játszóhelyet kapjon. A Testgyakorlók Körének sportcéljaira másutt jelöljön ki helyet a mérnöki hivatal.

Khuen a választójogról.

— A végleges béke előkészítése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 16.

A képviselőház ma — ötnapos vita után — általánossággal letárgyalta az 1912 ik évi költségvetést. A vitában elhangzott beszédekre ma válaszolt Lukács László pénzügyminiszter s a Ház már most belekezd a kisebb tárcák költségvetésének tárgyalásába.

A részletes tárgyalás során a belügyi és közoktatásügyi tárcáknál várnak hosszabb vitát. A belügyi tárcá vitájában föl fog szólni Héderváry Károly gróf miniszterelnök s a Justh-párt részéről elhangzó föl hívásra válaszolva hirszerint tájékoztatni fogja a Házat a választójogi reform előkészítő munkálatairól s úgy mondják, beterjesztésének időpontjáról is. Tekintettel arra, hogy a népszámlálás statisztikai adatai már jórészt földolgoztattak s a belügyminisztériumban is serényen folyik az előkészítés munkája, a miniszterelnök előreláthatóan ki fogja fejteni általánossággal azokat az alapelveket is, amelyeket a kormány a reform megalkotásában szem előtt akar tartani.

A miniszterelnöknek ez a nyilatkozata összefüggésben van egyebek közt azzal a törekvéssel is, amely az időleges fegyverszünet alatt a végleges békekötés lehetőségét keresi. A Berzeviczy Albert által folytatott békétárgyalások ugyanis tudvalevően iőként azért hiúsultak meg, mert a választójog dolgában a kormány részéről nem történt olyan állásfoglalás, amely a kölcsönös megnyugtásra s különösen Justhék aggresszivitásának enyhítésére alkalmas lehetett volna. A munkapárton remélik, hogy a miniszterelnök nyilatkozata vagy egészen el fogja oszlatni azt a bizalmatlanságot, melyet az ellenzék a választói jog dolgában a kormány komoly szándékával szemben hangoztat, vagy legalább is egy egészen szűk körre fogja szorítani ezt a bizalmatlanságot.

Drágasági pótlék a tisztviselőknek.

Fővárosi tudósítónk jelenti: Az állami tisztviselők országos egyesületének küldöttsége jelent meg ma délelőtt Khuen-Héderváry miniszterelnöknel, hogy helyzetük javítását és lakbérük emelését kérje. Batthyány Tivadar gróf volt a küldöttség szóoka. Elmondotta, hogy a kormány elvileg már elhatározta a drágasági pótlék megadását, amely huszonnégy millióval terelné évente az államháztartást. Ausztriában az idén harminchárom millióval do tálták jobban az állam alkalmazottait. Khuen-Héderváry elismerte, hogy az egyre fokozódó drágasággal szemben a kormánynak új intézkedéseket kell tenni. Eddig nem határozhatott, mert a kormány nem tudta, hogy az állam pénzügyi helyzete mennyiben engedi meg a fizetésrendezést. Nagyon szeretné, ha mielőbb megoldhatná a tisztviselők kérelmét, mert nem ígéretekéből, hanem tettekből élnek az emberek. A pénzügyminiszter behatóan foglalkozik a kérdéssel és reméli, nemsokára megoldás lesz. Batthyány gróf végül föl hívta Khuen figyelmét, hogy a nyugdíjasok is kérnek valami segílyt, mire a miniszterelnök azt mondotta, hogy erre is sor kerül, mert a segélynek visszaható ereje van.

Beöthy miniszter és választói.

A hosszupályii biharmegyei kerület népes küldöttsége tisztelt ma délelőtt tizenegy óraker a kereskedelmi minisztériumban Beöthy László kereskedelmi miniszternél, hogy újra fölajánlják neki a kerület mandátumát. A küldöttség nevében Csiky Andor református lelkész intézett beszédet a miniszterhez, aki válaszában kijelentette, hogy a jelöltséget elfogadja.

Botrány az osztrák parlamentben. Bécsből jelentik: Az osztrák képviselőház mai ülése zajosan folyt le. Mivel Greck képviselő beszélt, Heisinger folyton közbeszólásokkal zavarta.

— „Ön a nép ellensége, Ön az agráriusok uzsora-politikáját képviseli.” Ilyen kijelentések hangzottak Bjkáról. A szlovéneket Heilinger fel lépése felizgatta. Heilinger ezután is közbeszólt, mire a szlovének közül öklüket rázva többen

feléje rohantak, majdnem verekedésre került a sor, mikor többen közbeléptek és megakadályozták ezt. A rend nagynehezen állt helyre és Greek a beszédét folytathatta.

Fogságban

Zsilinszky Endre.

— Az öcsöse szabadlábban marad. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 16.

Ma délelőtt tizenegy órakor egy elegáns ifju lépte át a Markó-utcai törvényszék kapuját. Mögötte egy szolgáló nehéz koffert cipelt. A fiatal ember Zsilinszky Endre dr. ügyvédjelölt volt. Szomorú utján védője, Kenedi Géza dr. kísérte el, aki előbb Baloghy Györgynél, a törvényszék elnökénél tudakolta a törvényszék határozatát. Az elnök nyomban kihirdette a határozatot, amely a gyilkosság büntettségével vádolt Zsilinszky Endre ellen elrendeli a vizsgálati fogságot. A végzés kiterjeszkedik Zsilinszky Gáborra is. A törvényszék ugyanis — tekintettel arra, hogy Zsilinszky Gábor a 21-ik tábori tüzérezred önkéntese, tehát tényleges szolgálati állományban levő katona — ellene a Bpt. 175. és 176. § a értelmében nem rendelhetette el a vizsgálati fogságot, már csak azért sem, mert nem kell most már attól tartani, hogy a befejezett vizsgálat anyagát megsemmisítheti.

A védő tudomásul vette a végzést és csak arra kérte az elnököt, hogy méltányossági szempontból ne várjon januárig, hanem lehetőleg hamarosan tűzze ki a főtárgyalás határnapját. Az elnök megígérte, hogy a kérést lehetőleg teljesíteni fogja. Ez alatt Zsilinszky Endre kint várakozott a folyosón. Szemei ki voltak sírva. Meglátszott rajta, hogy nagy lelki tusával járt a szüleitől való búcsuzkodás. Mindamellet nyugalmat erőltetett magára és amikor egy újságíró megkérdezte tőle, hogy mik a reménysei, így felelt:

— Nem tagadom, az utolsó napokon nagy izgalmakon estem keresztül. Nem magam miatt, hanem jó szüleim miatt, akiket egybe döntött a hír, hogy újra vizsgálati fogságba helyeznek bennünket. Engem nagy megnyugvással tölt el az, hogy Gábor öcsémet nem helyezik vizsgálati fogságba. Ugy tudom, őrizet alá sem veszik. És szabadon jelenhetik meg a főtárgyaláson. Hogy mik a reményseim? Hát nekem szent meggyőződés, hogy az igazság Budapesten is igazság, nemcsak Gyulán. A fogságot hasznos beruházásokra használom fel. Nyelveket tanulok és elkészülök az ügyvédi vizsára. Egy egész koffer könyvet hoztam magammal.

Közben kijött a védő az elnöktől és védencével ment Geszty Andor dr. főügyészhez, akinek bejelentette, hogy Zsilinszky Endre önként jelentkezett és hajlandó azonnal megkezdeni vizsgálati fogságát. A főügyészhez tudomásul vette a jelentkezést és nyomban a fogházba utalta Zsilinszkyt. Az ügyészesség egyuttal sürgős értesítést küldött a temesvári 21-ik tábori tüzérezredhez, hogy Zsilinszky Gábor önkéntes gyilkosság büntetése miatt vád alá van helyezve, kéri a parancsnokságot, hogy ez ügyben saját hatáskörében intézkedjék és Zsilinszkyt a kitűzendő főtárgyalásra állítsa elő. A főtárgyalás határnapját a közeli napokban tűzi ki a törvényszék.

TANÜGY.

(—) Iskolavizsgálat. Kirchner Béla az új ipar és kereskedelmi szakoktatási felügyelő ma jött Aradra először, hogy a női kereskedelmi

tanfolyamot, melyet Somogyi Gyula dr. igazgatásával a Kereskedők Köre tart fenn, meglátogassa. A főigazgató, mint mondta, mindig váratlanul szeret befojpanni, hogy annál hübb képet kapjon a tanítás menetéről és a tanulók előmeneteléről. Így volt ez esetben is és annál inkább volt meglegedve, midőn látta, hogy a növendékek nagy része minden tárgyból szép tájékozottsággal tudott megfelelni. A főigazgató különben még az esteli gyorsvonattal tovább utazott Lippára.

Makacs öngyilkosjelölt.

— Elmebajos aradi ifju. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 16.

A Rosenblü H. és Társa női divatáru üzletben évek óta áll alkalmazásban Kovács Ferenc 28 esztendőös segéd, akit az üzlettulajdonos már fontosabb teendőkkel is megbízott, mert rendkívül értelmes, ügyes fiúnak bizonyult. A kirakat-rendezővé avanszált ifjut két hónappal ezelőtt súlyos csapás ért: elvesztette az apját és ő meg négy huga teljesen árván maradt. A kis család fokozott buzgalommal dolgozott és a szülők hiányát anyagiakban nem is érezték meg. Kovács Ferenc kedélyén azonban nyomott hagyott apja elhalálozása. Gyakran órákig nem beszélt és sűrűn ki-kijárt a temetőbe az édesapja sírjához.

Az utóbbi hetekben egy kis vidámság költözött a fiatal segéd életébe: megismerkedett egy jobb családból való aradi leánnyal, akivel aztán sűrű időközökben találkozott. Ugy látszott, mintha a fiu megvigasztalódnék szerelmese mellett. Éppen ezért az üzletben ma reggel nagyon meglepődtek, amikor az egyik segéd ezzel a kijelentéssel állított be:

— Kovács ma nem jön be. Találkoztam vele az utcán és azt mondta, hogy kimegy a temetőbe, őt többet élve nem látja senki. Azt mondta: ha meglátom azt a kis leányt, mondjam meg neki, hogy tisztelteti.

Az üzlet főnöke azonnal értesítette a rendőrséget, amely intézkedett, hogy Vida Vilmos rendőrfelügyelő a mentőkkel menjen ki a zsidó temetőbe. A rendőrség emberei csakugyan megtalálták a fiut az apja sírjára borulva. A kezében revolvert szorongatott és vérben forgott a szeme. Általában úgy viselkedett, mintha hirtelen meghibbant volna az elméje. Vida Vilmosnak nagy erőfeszítésbe került, amíg a főkapitányságra tudta szállíttatni a fiut. Ott Tisch Mór dr. főorvos megvizsgálta és konstataálta, hogy nem normális az agya. Kovács folyton hadonászott és így kiáltozott:

— Akármit csinálnak, én ugys elpusztítom magamat. Nem tudok az apám nélkül élni. Van otthon sok méreg a szekrényemben, majd végzek azzal, ha a revolveremet nem adják vissza.

Tisch dr. a lelkére akart beszélni az ifjunak:

— Nézze fiam, hiszen magának négy huga van. Egyik még egészen kicsike. Magának erkölcsi kötelessége, hogy azokat a leányokat ne hagyja el.

A fiu őrjöngő hangon kiáltozott:

— Nem bánom, akármi lesz velük. Eljének, ahogy tudnak. Én az apám után megyek.

A főorvos intézkedésére a fiut bezállították a kórház elme-pavillonjába és megpróbálják megmenteni az életnek.

Házasságszédelgő

volt képviselő.

— A doktor ur és a zágrábi szép asszony. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, november 16.

A koalíció végleges bukása éppen annyi existenciát taszított vissza az ismeretlenségbe, amennyit az a nagy diadal a bíres januári választásokon a névtelenségből kiemelt. A volt képviselő uraknak a koalíciós jómód után kisebb nehezükre esett a csöndes polgári élethez visszatérés, meg azután több koalíciós exképviselő urat tönkre is tett a fővárosi nagylábbon élés.

Erre a szomorú sorára jutott az a volt képviselő is, aki ellen komoly következményekkel fenyegető peres eljárások vannak most folyamatban — házasságszédelgés miatt. A megvádolt koalíciós honatya, mielőtt képviselővé választották volna, elég jómódu, vagyosnak mondható és a gazdagságánál jóval nagyobb költsékes hajlammal megáldott fiatal ember volt. Amikor a koalált pártok hajnala felvirult, a komoly hivatás nélkül éldegélő gentryfin sietett hazaias szolgálatait felajánlani az egyesült pártok vezéreinek és jelöltséget vállalt egy kisebb északnyugati kerületben. A jelölt urat, aki kétszeresen is jelölt volt, mert az ügyvédi tanulmányokban sem jutott tovább a doktori címél és a jelöltségnél, nagy lelkesedéssel megválasztották.

A parlamentben, ahová a megyebeli befolyásos gentryrokonság korteskedése segítette a doktor urat, nagy szerepet játszott az új képviselő. Hirtelen támadt szakértelemmel közgazdasági tevékenységbe kezdett és buzgón foglalkozott üzdejátkkal, szívesen vállalkozott törpe-bank és szövetkezet alapításra. Természetesen az akkori időben nagyon népszerű kijárástól sem riadt vissza. Meglehetősen szép pénzt keresett a képviselő ur, de még többet költött. Tagja volt a legelegánsabb kluboknak és kaszinóknak, kijárt a löversenyekre és mindig nagy összegekkel fogadott. A haza ilyen önzetlen szolgálatában a buzgó honatya nemcsak jövedelmét költötte el, hanem vagyona maradványait is.

Amidőn a koalíció minden diosóságával összeomlott, a volt képviselő különféle képen igyekezett zilált vagyoni helyzetét rendbeszedni. Először állás után nézett, majd azzal próbálkozott, hogy vagyos feleséget kapjon. Egy dúsgazdag lipótvárosi gyáros leányát akarta megkérni, de rideg visszautasításra talált. Azután majd ilyen, majd amolyan vagyonszerzési tervvel bukkant föl a fővárosban a volt képviselő, akiről senki sem tudta már akkoriban, hogy tulajdonképpen miből is él. Azt beszélték, hogy titokban ügynöke lett egy nagy pezsgőgyárnak, de biztosat senki sem tudott.

Ezidén júliusban ugylátszik mégis sikerült pénzhez jutni a doktor urnak, mert nyaralni ment Abbáziába. Az elegáns fürdőhelyen megismerkedett a jólhangzó nemesi nevet viselő exképviselő egy vagyos bécsi háztulajdonos családjával. Tüzesen udvarolt a csinos bécsi leánykának, akit rövidesen teljesen meghódított. Sima modorával és nagy beszélőképességével a szülőket is megnyerte, ugyannyira, hogy szívesen adták beleegyezésüket ahhoz, hogy eljegyezze leányukat.

A vőlegény minduntalan tartalékos huszárhadnagyi ragját és képviselői multját emlegette és különösen sokat tudott arról beszélni, hogy mennyire ért ő a börzeügyletekhez. A jövendőbeli após kedvet kapott a gyors vagyonosodáshoz és több részletben 12 000 koronát adott át a vőlegénynek, aki a pénz átvétele után még szeptemberben állt.

A bécsi háztulajdonos röstelte a dolgot és nem tett feljelentést, hanem titokban nyomoztatott

az elvetemült vőlegény után. Végre most novemberben híret hallotta: egyik bécsi lapban is megjelent a hír, hogy az exképviselő ur Zágrábban eljegyzett egy özvegyasszonyt. A háztulajdonos erre ügyvédhez fordult és felszólította a megszökött vőlegényt, hogy fizesse vissza a 12.000 koronát, mert különben bünvádi följelentést tesz ellene.

Mire azonban a bécsi ügyvéd levele megérkezett, már Zágrábban is égett a talaj a doktor ur talpa alatt. Zágrábi menyasszonyától is pénzt csalt ki a megtévedt ember, ezáltal azzal az ürügyel, hogy nagy magyarországi birtokain hirtelen beruházásokra van szükség, amihez pillanatnyilag nincs elegendő pénze. A kapott 5000 koronát valószínűleg a szeptemberi lóversenyeken játszotta el.

Egyelőre mind a két menyasszony ügyvéd útján követeli a kicsalt pénzt vissza a gavallértól, akinek a legnagyobb gondot az okozza, hogy egyáltalában nincs pénze és így ki van téve annak, hogy házasságszédelgésért feljelentik.

Vallott a pozsonyi rablógyilkos.

— Ketten ölték meg a trafikoszöket. —

Távirati tudósítás.

Bécs, november 16.

Lapunk mai számában már jelentettük, hogy Bécsben tegnap késő éjjel elfogták a mult szombaton Pozsonyban elkövetett kettős rablógyilkosság harmadik tettesét, Stepecsák Rudolf bécsi születésű volt sófőrt, aki szintén töredelmes vallomást tett. Most már csak Benes József pincérnek, a szörnyű gyilkosság értelmi szerzőjének letartóztatása van hátra, ami szintén csak órák, vagy napok kérdése lehet, minthogy a rendőrség már nyomában van. Stepecsák Rudolf vallomásáról, amelyben feltűnő, hogy Kilián Jánosról, akit elsőnek tartóztattak le a banda tagjai közül, nem is tesz említést, a következőket jelentik Bécsből:

Stepecsák, aki lopás és sikasztás miatt már többször volt büntetve, letartóztatása után csakhamar részletes vallomást tett. Elmondotta, hogy Rapsányi Ignáccal együtt Bécsből utazott Pozsonyba, ahol munkát akartak keresni. Pozsonyban megismerkedett Benes József pincérral, aki kettőjüknek azt az ajánlatot tette, hogy a trafikoszöket és nyomorék leányát gyilkolják meg. Minthogy Stepecsák és Rapsányi éppen akkor munkátalanok voltak és pénzük sem volt, elhatározták, hogy álarcosan és revolverrel fölfegyverkezve megtámadják az öreg asszonyt és kirabolják.

A szerepet úgy osztották föl, hogy Rapsányi vigyázzon a ház előtt, Benes és Stepecsák pedig bemennek a kamarába és ott végrehajtják a gyilkosságot. Éppen akkor érkeztek a trafikhoz, amikor az öregasszony az üzletet bezárta. Mind a hárman arra kérték, hogy bocsássa be őket, mert cigarettát akarnak vásárolni. Az asszony teljesítette kérésüket és Stepecsák és Benes bementek a lakásba, ahol a nyomorék leányt is találták.

A két rablógyilkos a sötétségben rávetette magát az asszonyra és leányára, Stepecsák beledugta a három ujját az asszony szájába és úgy fojtotta meg. Stepecsák azt mondta, hogy a sötétségben azt sem tudta, vajon az öreg asszonyt, vagy a leányát ölte-e meg. Benes ép oly gyorsan végzett a leánnyal. Amikor a két nő élettelenül feküdt a padlón, a rablógyilkosok gyertyát gyújtottak és csakhamar megtalálták a szekrény kulcsát a szekrényből szüsten százhusz koronát és papírospénzben négyszáznegyven koronát vettek ki. Benes és Stepecsák ezt a pénzt megosztották maguk közt.

Rapsányinak az volt a feladata, hogy az utcán várjon és ügyeljen, hogy a gyilkosokat senki meg ne lephesse. Amikor Benes és Stepecsák az utcára jöttek, Rapsányi már nem volt ott, úgy látszik, hogy megijedt tettüknek következményeitől.

Stepecsák és Benes még az éjjel folyamán Budapestre utaztak, ahol új ruhát és fehérneműt vettek, aztán elváltak egymástól. Stepecsák 13-án Bécsbe utazott a rendőrségen azt

vallotta, hogy a pénzből annyira kifogyott, hogy mindössze nyolc fillérje maradt. Hétfőn és kedden éjjel hajléktalanul bolyongott Bécs utcáin. Stepecsákot átadták a büntető törvényszéknek.

Lujza hercegnő és a svihák Toselli.

— Ujabb leleplezések a szökevény trónörököséről. —

Távirati tudósítás.

Páris, november 16.

Tudvalevőleg Toselliné, Lujza hercegnő, aki a szász trónörökösnek felesége volt a megszökötték, heteken keresztül írta memoárjait a *Matinban*. A pikáns és szenzációs tartalmu emlékiratok közlése miatt Toselli zongoraművész, a hercegnő mostani férje, válopört indított felesége ellen. A hercegnő barátja Maud Mari Chester Foulkos, most szintén a *Matinban* teszi közzé a saját emlékiratait és mai folytatásában azt írja meg, hogyan lett Lujza hercegnő felesége a semmiházi Tosellinek.

Többek között ezt mondja el:

— Megkérdeztem tőle, hogyan mehetett férjhez Tosellihez? A hercegnő szomorúan felelt: Tudom, hogy ez a legnehezebben megmagyarázható dolgok egyike és hogy részemről súlyos hiba volt. De ki tudja előre! Őn, aki ismeri a helyzetet, amelyben én akkor voltam, meg fog érteni. Ellenségeim minden oldalról a vesztetre törtek, állandóan leskelődtek körülöttem, akik elhatározták, hogy elrabolják tőlem a Monikát, a legdrágább kincsemet a földön. Egyedül álltam és elveszettnek tartattam magam, ha nem találok egy erős védőkart, mely megoltalmaz mindenki ellen. Ebben az időben találkoztam Tosellival. Ha akkor csak sejtettem volna, hogy milyen borzasztó következménye lesz ismeretségemnek! Toselli azt mondta, hogyha az övé leszek, merészeljen csak valaki bántani, engem és Monikát, ő a haláláig oltalmaz és védelmez. Én leszek a muzsája, aki művészi alkotásokra inspirálja és általam fog szép műveket alkotni, mert az én lelkem fogja azt diktálni. Mit mondjak még? Lujza hercegnő Toselliné lett.

Lujza hercegnő először mondta el nekem, mi volt az első csatlódás, összetűzés, amely kiábrándította a férjéből és életét később csaknem elviselhetetlenné tette. Esküvő után banális módon visszatértek Florenzbe. Lujza hercegnő azt javasolta, hogy utazzanak. Toselli egészen kategorikusan ezt mondta: Kedvesem, mindez nagyon fárasztó lenne, én a bolyongásnál sokkal többre becsülöm az édes semmittevést. Ez volt Lujza hercegnő első csatlódása. A második akkor volt, amikor Florenzbe érkeztek. Toselli viselkedése Lujza iránt akkor már tökéletesen megváltozott. Már nem volt gyöngéd és figyelmes, mint a mátkaság idején. Lujza florenzi barátai elmondták neki, hogy Toselli előző nap este egy szállodában, mikor a barátainak fizetett, maga elé rakott egy bankjegy-csomót és hargosan, — úgy, — hogy a teremben mindenki hallhatta, ezt mondta: Most én fizetek nektek. Az ember megengedheti magának ezt a luxust akkor, amikor egy királyi hercegnőnek a férje és unokaöccse az osztrák császárnak. De még Lujza előtt sem tetette magát Toselli. Tétlenül heverészett és mikor a hercegnő eszébe juttatta ígérését, azt mondta hogy: Ugyan, ugyan édesem, csak nem mondja ezt komolyan. Én a férje vagyok és ez, — azt hiszem — elég.

Családirtás

egy volt miniszter házában.

— A szerelmes nevelő rémtette. — Három halott. —

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Bécs, november 16.

Bécs városát egy borzalmas tragédia tartja izgatottságban. A dráma *Holzknecht* volt igazságügyminiszter házában játszódott le. Egy doktor juris, aki a háznál mint nevelő működött, lelőtte a volt miniszternek három gyermekét, két fiát és egy leányát. Azután maga ellen fordította a fegyvert. Az egyik fiu életben maradt, a másik fiu és a leány, továbbá a gyilkos meghaltak.

Több mint kilenc év óta volt Matkovics Richárd nevelő Holzknechtéknél. Az egyik fiu, Róbert már 21 éves és jogász, a másik, György, 17 éves és a hetedik gimnáziumba járt. A harmadik áldozat, a volt igazságügyminiszter gyönyörű szép 19 éves Mária nevű leánya, tanítónő volt egy bécsi népiskolában. Matkovics az idők folyamán, dacára annak, hogy szegény családból való volt, megnyerte a miniszter és családjának szeretetét és úgy bántak vele, mintha a családhoz tartozó lett volna. Mindig lelkiismeretes és szerény volt. Ugy látszik, hogy néhány év előtt szerelmes lett a miniszter leányába. Néhány nappal eelőtt promoveálták doktorrá.

Három napja megjelent a volt miniszternél és hivatalosan megkérte leánya kezét. A miniszter nem utasította vissza a fiatalembert, csak rámutatott arra, hogy Matkovics még igen fiatal és nincs olyan pozíciója, hogy családot tudjon eltartani. Ugy látszik, hogy Matkovics ezt végleges visszautasításnak tekintette. Sápadtan, reményvesztetten hagyta el a házat, de azóta is mindennap feljárt, miután a fiatalokat még tanította.

Az esti órákban kellett volna tanítania, azonban délelőtt telefonált, hogy már fél négykor délután fog felmenni a családhoz. Holzknecht miniszter és felesége elmentek délután hazulról, úgy, hogy csak három gyermekük és a két cseléd maradt otthon. Matkovics megérkezését a cselédek nem is vették észre. Egyszerre csak három lövés hallatszott ki a belső szobából.

Mielőtt azonban berohanhattak volna a szobába, megjelent a huszonegy éves Róbert, kin csak ing és alsónadrág volt. A fiatalembert vér borította s alighogy kilépett a szobából, ájultan esett össze. A házbeliek még mindig nem tudtak semmit a dologról, azt hitték, hogy a fiatalember öngyilkossági kísérletet követett el. A rendőrséghez és a mentőkhöz telefonáltak, akik borzasztó szituációban találták a három gyermeket.

Matkovics tudniillik mindenekelőtt a fiatalabbik fiut, Györgyöt lötte agyon. A fiu tanítóját szobájában várta. Matkovics, amint belépett tanítványának szobájába, a szerencsétlen fiut egy revolverlövéssel leterítette. A golyó a fején ment keresztül és a jobbszemén jött ki.

A második szobában találták a leányt és a helyzetből ítélve a szerencsétlen fiatal teremtés hallva a lövéseket, be akart szaladni fivére szobájába, azonban alig nyitotta ki az ajtót, a gyilkos rálőtt. A golyó száján ment keresztül.

Matkovics ezután átment a harmadik szobába, amely Róberté volt. Róbert valószínűleg borotválkozni akart, amidőn meghallotta a lövéseket, de még mielőtt kimehetett volna, a gyilkos megjelent szobájában és háromszor rálőtt. Az egyik golyó a balszáját érintette, a másik golyó a tüdején haladt át, a harmadik golyó beleibe hatott. Ezután a gyilkos maga ellen

fordította a fegyvert és a hatodik golyóval véget vetett életének. Róbert kivételével a többi három azonnal meghalt, Róbert halálán van.

Amidőn Holzkechné hazaért, erőszakkal tartották vissza s nem engedték be lakásába. Utána megérkezett a volt miniszter, akit ki-méletesen értesítettek a szörnyű tragédiáról. A történet hallatára a miniszter ajultan esett össze. Nemsokára magához tért, s halk, meg-tört hangon mondotta:

— Isten így akarta, bele kell törődnöm!

Feleségének tudomására hozta a borzasztó dolgot, azután a kórházba ment, hogy tiát megláthassa, de nem engedték be a beteg ágyához. A szerencsétlenség annál lesújtóbb, mert közvetlenül egy családi ünnepség után történt. Tegnap ünnepelték Holzkecht és fele-sége ezüstlakadalmukat, és Matkovic is részt vett az ünnepségen sőt igen jókedvűen elbe-szélgetett a család tagjaival.

Városfejlesztés — parkirtással.

— Hol legyen az új színház? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 16.

A városházán olyan tervekkel foglalkoznak most, amelyek ellen kell, hogy minden szá-mottevő aradi polgár erőlyesen tiltakozzék. Ar-ról van szó, hogy a Salacz-parknak ismét bal-tát mutogatnak és a pompás, árnyas helyet ki akarják irtani, mert helyet kell teremteni a rendőrlaktanyának.

Ez az epochális terv tegnap került nap-fényre, amikor az építészeti bizottság a kul-turpalota előtt konstatálta, hogy az építés szé-pen halad és november végén már tető alá is kerül. A palota előtti tér rendezése sok gondot okoz a hatóságnak, mert nem tudják hogyan készítsék el az utat a palotához. Fát már nem mernék áldozatul dobni, mert a közvélemény az eddigi fairtás miatt is felzudult már. Épen ezért tegnap semmi határozatot se hozott ez ügyben a bizottság. Amint az építészeti bizott-ság erről tanakodott, megszólalt Sárkut Domo-kos és kijelentette, hogy nem kell sajnálni a fákat, ha azok kiirtásával magasabb célt tu-dunk elérni.

— Nekem az a véleményem — mondta — hogy a Salacz parkot ki kell vágni és a he-lyére kell építeni a rendőrségi palotát, még pe-dig olyan formán, hogy az a kulturpalotával szembe nézzen.

Szakértői véleményt akartunk hallani er-ről a tervről és megkérdeztük Nachtnébel Ödön városi mérnöktől: mit szól a főkapitány ötle-téhez?

— Én nagyon helyeslem ezt a tervet — mondta Nachtnébel — mert ez nekem régi ideám. Én régen hangoztatom, hogy a Salacz-park helyére valami monumentális palotát kell építeni. Például az új színháznak nagyon jó helye lenne a Salacz-park területén. Nagyon helytelenem, hogy Aradon mindent egy helyre zsúfolnak ahelyett, hogy esztétikai-gócpon-tokat létesítenének. Én a második katolikus templo-mot a Boros Béni-térre építtetném, a felső leányiskolát az Attila-térre, a reáliskolát az Óvár-térre és így tovább. A város nem tud kellően fejlődni, ha a nevezetes épületek mind egy helyen emelkednek, s emellett pedig igaz-ságtalan is, hogy egyes házak, amelyek a foly-ton fejlődő városrészben vannak, értékben egyre jobban emelkednek, míg a város más részén lévő házak értéke évtizedekig ugyanaz marad. Ezen változtatni kell.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Péntek: Kis gróf, operett. (B. bérlet.)
Szombat: Milliárdos kisasszony, operett. (C. bérlet.)

Szent-István rend a költőnek.

(Lévay József ünneplése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 16.

A magyar irodalmi világ egy érdemes öreg költő ünneplésére készül: Lévay Józsefet ün-neplő, aki most nyolcvanhat esztendő, ötven esztendő óta tagja a Kisfaludy Társaságnak és negyvennyolc év óta a Tudományos Akadémiá-nak. Az ünnepség első akkordja az a királyi kézirat, amely a hivatalos lap mai számában jelent meg s ezt mondja:

A Személyem körüli minisztérium ideigle-nes vezetésével megbízott magyar miniszteral-nököm előterjesztésére Lévay József írónak, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteleti tag-jának, írói működése elismerésül, *Szent Ist-ván rendem kiskeresztjét* díjmentesen adomá-nyozom. Kelt Bécsben, 1911. évi november 10-én Ferenc József s. k., Héderváry Károly gróf s. k.

Az ünneplés vasárnap folytatódik, a mi-kor a Kisfaludy-Társaság Miskolcon, az ünne-pelt költő lakóhelyén diszülést tart. Erre az ülésre Beöthy Zoltó elnök vezetésével a társa-ságnak csaknem valamennyi tagja elutazik. Lévay József a boreodmegyei Sajtószentpéteren született 1825-ben, november tizennyolcadikán. Mint tizennyolc esztendő miskolci diák, 1843-ban kezdte meg írói munkásságát. A *vitész* című költeménnyel, amely Garay János lap-jában jelent meg, azóta pedig szakadatlanul dolgozott: tanított, hivatalt viselt, költeménye-ket írt és fordított. Mint tanár, ideálja volt az ifjúságnak, mint tisztviselő az alárendeltjeinek, mint költő: az egész országnak. Dalait ország-szerte ismerik és szeretik, de ismerik és sze-retik őt magát is, aminek a királyi kitüntetés és az irodalmi világ ünneplése igen szép jele.

* A tanítóképző Liszt-hangversenyére buzgón folynak az előkészületek. A hangszeres zene számai közül kiemeljük a következőket: 1. „Ora pro nobis.” Liszt vallásos érzésének o-szad szép zenei megnyilvánulása, amely viola-szólóban ritkán hallható. Harmoniumon Szlovik Artúr növendék és violán Zoltai Mátyás tanár adja elő. 2. Wagner Richárd „Mesterdalnokok” c. operájából egy részlet zongorán négy kézre. Liszt mint zenei átiró remekelt ebben a mű-ben. 3. XII. Magyar rhapsodia. A hegedűrészt a nagy hegedűkirály: Ivachim írta hozzá. 4. Rákóczy-induló, átirat. Nagy koncepcióju munka, amelyet Berlioz Rákóczy-indulójánál nagyobb szabásúnak tartanak a szakértők. Zon-gorán Zoltai Mátyás és neje adják elő. Az ének-számok közül kiválik. 1. *Rajna-bordal*, egy tü-zes, temperamentumos férfikar, a melyet az in-tézet 60 tagu énekkara ad elő. 2. Dalok, Zoltai Mátyásné zongorakísérete mellett előadja: Wlassák Vilma színművésznő. Nagyon érdekes szám végül „*Gaudeamus igitur*”, zongora- és vonós zenekarkísérettel éneklék a városi zenede, az állami gyakorló elemi iskola és az állami ta-nítóképző növendékei. A hangversenyre, amely a *Fehér Kereszt* nagytermében november 18-án (szombaton) d. u. 5 órakor lesz, jegyek előre válthatók ifj. Klein Mór és Kerpál könyvkeres-kedésében.

* Giesswein Sándor a Kölcsey-egyesületben. Giesswein Sándor apátkanonok, országgyűlési képviselő november 21-ikén délután Zipper-

novszky Károlyné felolvasása után igen érde-kes előadást fog tartani svéd- és norvégországi tapasztalatairól. Ezek közt különösen a két nagyműveltségű nemzet társadalmi in:ézmé-nyeire vonatkozóak lesznek nagy számban. A társadalomtudományokban oly erős ész, mint Giessweiné a haladást szolgáló skandináv in-tézményekben sok tanulságot rejtő megfigye-lést tehetett, előadásának élelenségét és kifa-jező erejét pedig jól ismerik Aradon. Beszéd-jének közvetlenségét sok képpel fogja fokozni, melyeknek vetítéséről Rozsnyay József dr. fog gondoskodni. A keddi előadás iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a Kölcsey-egyesület előre is 50 új tagot nyert ezért a felolvasásért.

* Dr. Gar el Hama. Megérkezett az Uránia-színház párját ritkító szenzációja dr. Gar el Hama a keleti rém. Etnél izgatóbb kivételben mesteribb mozgósnyképet még nem produkált a kinematográfia. Egy keleti csodadoktor, aki emellett a legveszedelmesebb gonosztevők egyi-ke, egy másik gonosztevővel szövetezik, hogy egy gazdag örökösöt ejtsenek hatalmukba. Gar el Hama bódító szerrel napokra elkábítja a leányt, akit halottnak véltve el is temetnek. A sírboltból kicsempészett leányt otthon magá-hoz térítik, aki aztán hirt ad kétségbeesítő helyzetéről övéinek. A leány vőlegénye egy zseniális detektívot biz meg a gazemberek kéz-rekerítésével. Leírhatatlan üldözés kezdődik. A detektív lekési a keleti expresszt, erre autón üldözi a vonatot, egy hidnál meg is előzi és ekkor egy hátborzongató salto mortaléval veti magát a robogó vonatra, ahol sikerül is a ban-ditákat lehetetlenné tennie. Így száraz leírás-ból is érezhető, hogy a kinematográfia legbra-vurosbab szenzációját mutatja be az Uránia-színház, olyan szenzációt, melyet hetek óta ját-szanak a budapesti mozgósnykép színházak. A nagy sláger mellett két pompás bohózat szóra-koztatja még a közönséget. A dr. Gar el Hama előadások kivételesen délután öt órakor kez-dődnek. 175

* Dr. Gar el Hama és a Morfinisták az Apollóban. (A két világszenzáció egy műsoron.) Még nem volt rá eset, hogy mozgósnykép egyszerre két olyan szenzációs slágert hozott volna színre, mint amilyen Dr. Gar el Hama, a keleti rém és a Morfinisták. Ez a két többfelvonásos da-rab uralja a kinematográfia világát. Dr. Gar el Hama művésziesen feldolgozott izgalmas detek-tívdráma, míg a Morfinisták a legmodernebb társadalmi dráma. Ez a két darab külön-külön is eseménye lehet a mozgósnyképnek, az Apolló-színház azonban előnyös összekötésé-nél és a közönség nagy támogatásánál fozva megengedheti magának azt, hogy a kinemato-grafia két legújabb nagy slágerét egy műsoron mu-tathassa be. Pénteken és szombaton kerül bemutatásra az Apollóban Dr. Gar el Hama a Morfinistákkal együtt. A két hatalmas látvá-nyosság közel 2000 méter hosszú s így az elő-adások hosszabbak lesznek. A Morfinisták meg-rázó eseményét már ismertettük, Dr. Gar el Hama szövevényes s idegizgató történetének le-írását az Apolló pénztáránál fogja megkapni a közönség. 177

* A Morfinisták és Gar el Hama az Apolló-ban, pénteken és szombaton egy műsoron ke-rül bemutatásra, amire a közönség figyelmét felhívjuk. 177

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — — 151

Felboncolták a temesvári zálogházas holt- testét.

(Balázs István nem lőtte le áldozatát.)

Távirati tudósítás.

Temesvár, november 16.

Miként jeleztük, ma reggel végbement a Balázs István által meggyilkolt Löwinger Ferenc hullájának exhumálása a temesvári belvárosi izraelita temetőben. A hulla a teljes felboncolás állapotában volt és büzt terjesztett. A szemorvut bivatást teljesítő orvosok azonban nem riadtak vissza ettől, hanem hozzáálltak a boncoláshoz. Ez a munka reggeli nyolc órától délutáni félkettőig tartott. Valósággal felszabdalták az oly tragikus véget ért ember hulláját, míg azután a következő eredményre jutottak:

A mellkason ejtett egyik seb a ballapockán lévő sebnyílással olyan löcsatornaszerű összeköttetéssel bír, hogy ez lehetett oka a negtévésztesnek. A ballapockán erősen sérült; az említett sebnak megfelelő lyuk a ballapockacsonton olyan alkatu, hogy a csonton lévő agyvevített üveglemez befelé van türemldve, ami tehát amellelt bizonyít, hogy ezt a sebet nem elülről, a mellkas felől, hanem hátulról ejtették, tehát az nem egy elülről történt lövés eredménye. Fel kell tenni tehát, hogy ez a hátulsó seb szintén szurt seb, de akkor valamely különös, vékony szerkezettel, talán kihégyezett vésővel ejtette a gyilkos. Ezek nyomán az orvosok meg fogják változtatni a véleményüket és nem fognak többé ragaszkodni ahhoz a feltevéshez, hogy lövés is történt.

Az újabb boncoláson ott volt Róna fényképész, aki a hulla egyes részeit lefotografálta; e képek az esküdtek elé kerülnek. Ugyancsak be fogják mutatni az esküdteknek az elhunyt Löwinger Ferenc borzalmasan összezuzott koponyacsontját, amelyet levágtak a hulláról, azontul a ballapockacsontot is. Ez utóbbit az orvosok preparálják és azután beterjesztik véleményüket.

Láng Béla dr. védő tegnap délután közölte Balázs Istvánnal, hogy Löwinger exhumálják annak megállapítása végett, vajon lőtte-e a gyilkos. Balázs egyet rántott a vállán és cinikusan odavetette:

— Mit érdekel az engem! Nekem az mindegy, hogy agyonlőtték e, vagy agyonszurtták azt az embert. *En ártatlan vagyok.*

VÁROS ÉS MEGYE.

Az Erzsébetváros csatornázásának munkálatai a közel jövőben befejezést nyernek. A városrész háztulajdonosai közül azonban igen sokan még most is bizonytalanságban vannak abban a tekintetben, hogy a csatornázási munkálatok költségeihez nekik mily összeggel és mily módon kell hozzájárulniok. Többen közülük személyesen érdeklődtek a tanácsnál s erre vonatkozólag magyarázatot kértek. A költségvetés előirányzata szerint az Erzsébetváros csatornázási költségeinek egy negyed részét a háztulajdonosok fizetik és pedig aszerint, hogy házaik előtt mily hosszúságban vonul el a csatorna. A fizetési módokat nézve pedig Lóca Rezső gazdasági tanácsnok azt javasolja a tanácsnak, hogy ezt a meglehetősen nagy összeget a háztulajdonosok négy egyenlő részletben fizethessék, nehogy a költségek fizetése tulságos megterheléssel járjon.

Egy autobus kölcsöndija. A város tudvalevőleg kölcsönadott Lugos városának két hétre egy autobuszt, mely ott a kiállítás ideje alatt a vasuti állomás és a város közti forgalmat bonyolítja le. Szathmáry Károly üzemigazgató

előterjesztése alapján Aradváros kölcsöndij fejében 2251 koronát kér Lugostól.

Jóváhagyott határozat. A belügyminiszter jóváhagyta a Gutzjarh féle telkek felosztására vonatkozó közgyűlési határozatot.

Az autobus vállalat. A városi üzemigazgató ma beterjesztette a városhoz a városi autobusvállalat vezetésére és kezelésére vonatkozó szabályrendelet-tervezetet, amely már azt a tényt veszi tekintetbe, hogy az üzem önálló, törvényszékiileg bejegyzett cégnek, Aradváros Autobuszvállalatának a tulajdona és így teljesen elkülönítve a város egyéb vagyonától a kereskedelmi törvény tekintetbe vételével önállóan működik.

Tripoliszban minden csendes.

(Az olasz-török háboru lokalizálása.)

Távirati tudósítás.

Róma, november 16.

London, november 16. Tripolisz előtt minden csendes. Az időjárás hideg és éjjel szokatlanul esett. Az arabok éheznek s állítólag visszamennek falvaikba, mert a vetés ideje elkövetkezett. A törökök biznak sikerükben, a katonák rendszeren kapják zsoldjukat s puskát és eleséget is rendszeren osztanak ki közöttük. Frugoni tábornok elsáncolt őrházak föllállítását tervezi.

Róma, november 16. A legfelső számszék hivatalos kimutatást tett közzé a kormányának háborus célokra rendelkezésére álló összegekről. E szerint az állami pénztárban készpénzben és devizákban 348 millió lira van, ehhez járul az az összeg, amelyet a Banca d'Italia Banca di Sicilia másfél százalékkal előlegezhet a kormányának és amely 125 millió lirára rug; a kormány ezenkívül kiadhat 223 lira kincstári bondot 2 és háromnegyed százalék mellett és a birodalmi letéti és kölcsön pénztárból 2 és egyharmad százalék mellett 67 millió lira erejéig folyószámla előleget vehet. A kormány végül jogosítva van arra, hogy az állami bankjegyek érotartalékát 61 millió lira erejéig pénzzé tegye. Az államnak így módon 824 millió lira áll rendelkezésére.

Konstantinápoly, november 16. A belügyminiszter hozzá intézett kérdésre azt felelte, hogy az olasz flottát az Aegei tengeren látták. Ugyanezt mondta a nagyvezir is. Európai diplomata mégis lehetetlennek tartják az olasz flotta hirtelen megjelenését és a Dardanellák megtámadását.

Konstantinápoly, november 16. Komoly politikai körök közvetlenül közelinek hiszik az olasz flottának Aegei tengeri akcióját. Valószínű, hogy ez az akció egyszerre több ponton fog megkezdődni.

Athén, november 16. Kioszból jelentik: A törökök minden intézkedést megtettek, hogy a szigetet olasz támadás ellen megvédelmezzék. Az asszonyokat és a gyermekeket a sziget belsőjébe vitték. A csapatokat szétosztották az egész szigeten és az egyes helységek helyőrségét a tartalékosok behívásával szaporították. A kereskedelem teljesen szünetel.

Konstantinápoly, november 16. A Port Szaidból ma Szalonikibe érkezett „Kaissari” török gőzös kapitánya kijelentette, hogy utjában az aegei tengeren sehohsem látott olasz hadihajókat.

Smyrna, november 16. Az ellentmondó jelentések dacára is csaknem biztosnak mondható, hogy az olasz flotta az archipelogus valamelyik szigeténél áll készenlétben és minden pillanatban megkezdheti a támadást. A Yannoulató gőzöst, amely orosz zászló alatt hajózott, egy hadigőzösolnak a szmirna öböl előtt átkutatta, de szabadon bocsátotta. Ebből arra következtetnek, hogy az olasz hajóraj Chios mellett, Fokiától északra tartózkodik.

Berlinből jelentik: A Zeit levelezője diplomáciai körökből értesül arról, hogy a hatalmak tiltakozása Rómában az olasz flottának az Aegei-tengeren tervezett eljárása ellen sikerrel járt. A hatalmak azt követelték, hogy Olaszország a háborút Tripoliszra korlátozza. Az olasz kormány biztosította a hatalmakat, hogy az Aegei-tengeren egyelőre semmiféle lépést nem tesz.

Polgárokat letartóztató százados.

— Elégtételt kér a főváros a hadbíró-ságtól. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 16.

Ez a história Európában, Magyarország fővárosában, Budapesten játszódott le az Üllői-uti Mária Terézia kaszárnyában. A hová a vízművek igazgatósága egy fővárosi szerelőt és egy segédmunkást küldött ki vízvezetéki javítás végett. A kaszárnya épülete tudvalevően a főváros tulajdona, s a térparancsnokság, mint bérlő szerepel. A katonaság részéről legutóbb egyre sürűbb volt a panasz, hogy az épület műszaki fölszerelése tarthatatlan állapotban vannak, s ez arra bírta a fővárost, hogy a hibák gyökeres javítására hétezer koronát szavazzon meg és a munkálat végrehajtásával a vízműigazgatóságot bizza meg. A vízművek kiküldött mérnöke, és Kneusel-Herdlicka Arnold nyugalmazott őrnagy, a kaszárnyaépület gondnoka munkatervet dolgoztak ki, melynek alapján azóta napokon át folyt a kaszárnyában a javító munka, mindaddig, míg a minapi incidens félbe nem szakította.

A szóban forgó alkalommal épen az egyik legénységi szobában javította a vízvezetéki csövet Polón István városi szerelő és Subicz József segédmunkás, midőn beállított Pánics Miklós 6. gyalogezredbeli őrmester és arra való hivatkozással, hogy a legénység be akar a szobába vonulni, a sürgős munka rögtönös megszakítására szólította föl a munkásokat. Mivel a munkások nem engedelmeskedtek, durván így rivált rájuk az őrmester:

— Ha nem takarodnak ki azonnal, ki fogom dobni magukat!

— Minket a főváros küldött ide, — felelte Polón István — a gondnok ur jelelte ki, hogy itt dolgozzunk, csak akkor hagyhatjuk félbe a munkát, ha ő maga fog így rendelkezni.

Az őrmester, akit felbőszített a kötelelesség-tudó munkások válasza, erre elrohant és Fekete Pál hadnagygyal tért vissza, aki legazemberezte a munkásokat, akik előtte is a főváros és a gondnok rendeletére mertek hivatkozni. A lármára megjelent Weinik László kapitány, aki alig tud magyarul, de megértvén a helyzetet, kiabálni kezdett:

— Sipiro! Hinausz! Bagázs!

A kapitány oly fenyegető magatartást tanusított, hogy a két munkás elkeseredve hagyta abba a munkát és az össze-visszasértegetett Polón azzal adott kifejezést indulatának, hogy kalapácsát a földhöz vágta:

— Gyerünk, — szolt társához.

— Nem gyerünk, hanem menni fogtok — ordította a kapitány s a megszeppent embereket négy szuronyos baka közé állítva, az egyesbe kísértette, a hol délelőtt tiztől délután félháromig voltak lezárva.

A főváros, mely tudomást szerzett a durva katonai önkényről, azonnal lépést tett, hogy a munkásain esett jogtalan sérelemért elégtételt szerezzen s addig is, míg az ügy el nem dől, a katonai épületekben folyó valamennyi szerelő- és javítómunkát félbeszakította. Abban az esetben pedig, ha valamely katonai épületben a javítómunka elmaradása folytán esetleg csőrepedés állna elő, a vizet egyszerűen el fogja zárni az illető épületektől s katonáék viz nélkül maradnak.

A főváros határozott föllépésének már eddig is megvolt az az eredménye, hogy az ügyet a hadbíróóság sürgős tárgyalás alá vette s már megidézte tanuk gyanánt az ügy-

ben szerepelt két fővárosi szerelőmunkást. Kedvezően döntés esetén a főváros a végletekig el van szánva, hogy az alkalmazottainak esett sérelmet megtorlatlanul nem hagyja.

HIREK.

Háromszázezer koronás

hitelezési család.

(Feljelentés egy bornagykereskedő ellen.)

távirati tudósítás.

Budapest, november 16.

A fővárosi rendőrségnél ma följelentést tettek egy pécsi bornagykereskedő ellen, aki hetekkel ezelőtt háromszázezer korona körüli adósság hátrahagyásával megszökött Pécsről. Somogyi Lajosné, a megszökött borkereskedő évek óta nagylábon élt Pécsen és általában azt hitték, hogy dúsgazdag asszony és üzlete rendkívül jó forgalmu.

Néhány héttel ezelőtt Somogyiné elutazott Pécsről. Miután az esztendő egy részét Trentóban szokta tölteni, ahol olasz borokat vásárolt, távolmaradása nem keltett feltűnést és nem ütődtek meg azon sem, hogy elutazása előtt nagyobb bankköcsönt is vett igénybe. Mostanában jöttek csak rá arra, hogy Somogyiné családotól és végleg eltávozott Pécsről, borkereskedésének irodája be van zárva és hollétéről senki sem tud. A szökés hírére egymásután jelentkeztek a pécsi pénzügyesek, amelyekről közvetlenül elutazása előtt közel százezer koronát vett föl váltóra Somogyi Lajosné.

A szökésről értesítették a fővárosi rendőrséget, amely kinyomozta, hogy a megszökött borkereskedő leánya, a 19 éves Somogyi Mariska Budapesten tartózkodik. A fiatal leányt a rendőrségen kihallgatták. Somogyi Mariska elmondotta, hogy anyja hollétéről nem tud. Néhány hét előtt anyja pénzzé tette minden vagyonát, a fővárosban is váltóköcsönöket vett föl és ismeretlen helyre utazott.

A rendőrség körözlevelet adott ki Somogyi Lajosné és fiai ellen, akiket azzal gyanúsítanak, hogy szintén elmozdították édesanyjuk szökését és az azt megelőző pénzszerzési műveleteket.

Somogyiné szökése Pécsen nagy feltűnést keltett. Mindenki nagyon jómódonak tartotta Somogyiékát. A még mindig csinos Somogyiné zajos társaséletet élt, pezsgős vacsorákat, zsurokat adott, a színházban páholyt bérelt, saját automobilján járt. Vagyonhiányát ez a költséges életmód okozta.

— Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptára az idén a szokottnál még nagyobb terjedelemben és dúsbab tartalommal jelenik meg. Az Aradi Közlöny díszes naptára karácsonyra készül el és az Aradi Közlöny minden negyedéves előfizetője, amennyiben előfizetési hátralékban nincs, — az esetben is, ha az előfizetést havonként újítja meg — ajándékkul kapja. Az újévtől belépő előfizetők csak akkor tarthatnak igényt a naptárra, ha legálább három hónapra fizetnek elő.

— A német császár meghült. Berlinből jelentik: Vilmos császár tegnapelőtt a vadászaton könnyen meghült. A császár még tegnap jelen volt az ujoncok megesketésénél, beszédet is mondott és este Délnémetországba akart utazni. Az utazást az utolsó pillanatban vasárnapra halasztották el. Udvari körökből jelentik, hogy a császár meghülése könnyű természetű. A császár a vadászaton egy óra hosszán állott köpenyeg nélkül és fölhevülve nyitott automobilon ment vissza Berlinbe.

— A kereskedelmi miniszter Bécsben. Félhivatalosan jelentik: Beöthy László kereskedelmi miniszter ma este magánügyekben Bécsbe utazik, ahonnan holnap este tér vissza Budapestre.

— Házasság. Török János dr. aradi törvényszéki jegyző szombaton, e hó 18-án esküszik örök hűséget a minoriták templomában Nachtnébel Bóskének, Nachtnébel Od'n városi tb. főmérnök és neje leányának. — Vasárnap tartja esküvőjét Aradon Messer Károly dr. aradi ügyvéd Löwy Rózsikával.

— A pénzügyesek köréből. Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár ma délelőtt tartott igazgatósági ülésén az intézet két régi tisztviselőjét, Földes Soma főkönyveztőt és Vertán Istvánt, a makói fiók főnökét cégjegyzőkké nevezte ki. Mindkét tisztviselő előléptetése a pénzügyesek körök és a közönség szimpatiajával fog találkozni. Földes Soma az arad-csanádi takarékpénztárnak kiválóan szakképzett, nagy buzgalmu tisztviselője s az aradi társadalmi ismert, rokonszenves tagja. Vertán Istvánt, akit Makón hasonló elismerés környezett, szolgáltatásra a központba helyezték át.

— Elgázolt lelkész. Budapestről jelentik: Ma reggel a Thököly u on, a keleti pályaudvar közelében a negyszázharماس számú közúti villamos kocsin elütötte Kula Mihály hetven esztendősi görög keleti lelkész. A kerek lábain mentek keresztül és tőből levágták. A szerencsétlenül járt papot a mentők vették ápolás alá. Beszállították a Rókus-kórházba, de az orvosok minden fáradozása hiábavaló volt. Kula rövid szenvedés után meghalt.

— Megmérgezett orvos? Megemlékeztünk négy héttel ezelőtt Kiss Károly dr. szeghalmi közönségi orvos hirtelen haláláról. A halál okául akkor szívvelhűdést állapították meg és dr. Kisst minden további vizsgálat nélkül eltemették. Ujabbán aztán arról kezdtek suttogni, hogy az orvost megmérgezték. És ez a gyanu olyan erősen tartotta magát, hogy a bíróság szerdán exhumáltatta és felboncoltatta a holttestet, a beleket pedig felküldötte Budapestre megvizsgálás végett.

— Eljegyzés. Werner Ede békéscsabai lakos, a Werner Ede és társa cég beltagja eljegyezte Katona Janka kisasszonyt, Katona Adolf budapesti papirkereskedő leányát. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Névváltoztatás. Fischer Mór aradi illetőségű budapesti lakos családi nevét belügyminiszteri engedéllyel Törökre változtatta át. Fischer évtizedekig lakott Aradon, a Balgráder K. és Tarsa gyarmatáru kereskedő cég társtulajdonosa volt. Később az egész üzlet az ő tulajdonába került, de legutóbb a rossz üzletmenet tönkretette régi, ismert cégét. Fischer esődöt kért maga ellen s a csődeljárás lefolytatása után Budapestre költözött.

— Az utcák biztonsága. A tanács ma tartott rendkívüli ülésén több kihágási ügyet bírált felül. Így többek között gyorsajtasért elítélt több fuvaros kocsist. Ez alkalommal bővebb megvitatás tárgyát képezte, hogy a főúton és más utvonatokon az autók száguldásukkal veszélyeztetik a gyalogforgalmat, sőt a kocsiközlekedést is. A tanács elhatározta, hogy erre felhívja a főkapitány figyelmét s felszólítja, hogy Múlek Lajos ismeretes közgyűlési felszólalása alapján alkosson szabályrendeletet, mely a kocsis és autóközlekedést a főút két vonala közt megossza.

— Pisztolypárbaj. Ma reggel pisztolypárbajt vívott a Csálai-erdőben Figus Albert főszámvéve helyettes és Moldován József adóhivatali segéd tiszt. Háromszori golyóváltás történt. A felek közül egyik se sebesült meg. A párbaj oka összeszólalkozás volt.

— Önként jelentkezett a temesújfalui közönségi pénztár tolvaja. Még e hó hatodikán értent, — amint akkor megirtuk — hogy Temesújfalui közönségi pénztárban rovancsolás alkalmával négyezer korona hiányt állapítottak meg. Ugyanezen a napon tűnt el a közönségből Barcsay Béla irnok is. Nyilvánvaló volt tehát, hogy a négyezer koronát Barcsay lopta el, aki a pénzhez annál könnyebben juthatott, mert a közönségi pénztárnok előtte való nap a közönséghez felejtette a kulcsokat. A hatóságok körözlevelet adtak ki Barcsay ellen, de a mai napig nem jutottak nyomára. Ma délelőtt azután egy szürke ruhás fiatalember állított be Boros Dezső dr. temesvári királyi ügyészhez és így szólt:

— Barcsay Béla vagyok, kérem szépen ügyész ur, nem tudom mit akarnak velem.

És ezzel előhuzta zsebéből egy budapesti lapnak e hó tizenötödiki számát, amelyben meg van írva, hogy a temesújfalui közönségi pénztárból hiányzó négyezer koronát ő lopta volna el.

— Azért jelentem meg a királyi ügyész urnál, — ugymond — hogy tiltakozzam ez ellen. En nem loptam el semmiféle pénzt, mert hiszen ha én ekkora összeget loptam volna, úgy régen Romániába, vagy Amerikába szökhettém volna.

Barcsay ezután elmondotta, hogy az idő óta, hogy Temesújfaluról eltávozott, Erdélyben és Biharmegye különböző közönségeiben tartózkodott. Körülbelül egy hét előtt ment Temesvárra, állítólag munkát keresni és a Józsefvárosban, az Indóház-utcában levő Palauer-féle vendéglőben és szállodában bérelt szobát. Eddig azonban még nem kapott állást.

Boros Dezső királyi ügyész nyomban kihirdette Barcsay előtt a letartóztatást elrendelő végzést és lekísértette a fogházba. Barcsayt Fehér Antal központi vizsgálóbíró a holnap nap folyamán ki fogja hallgatni. Barcsay különben rosvolt multu egyén, aki már börtönben és fegyházban is ült. 1904 ben ugyanis betört a buziásfürdői római katolikus templomba és ott a perselyeket kifosztotta. Ezért fegyházban ült. Majd 1908 ban csalásért és okirathamisításért újabb nyolc havi börtönt szenvedett el. Barcsai lakásán házkutatást tartanak.

— Életunt asszony. Lugosról írja tudósítónk: Gáspár Hubert kantinos felesége kezébe szerdán délelőtt valamiképp töltött revolver került és a 45 éves asszony azzal balmellébe lött. Életveszélyes sérülésével a lugosi kórházba szállították. Állapota reménytelen. Tettének oka az, hogy már egy év óta fokszik betegen és felgyógyulására nem volt kilátás.

— Csalás a világ körül. Néhány héttel ezelőtt egy züllött csavargó járta be az aradi szerkesztőségeket és világjáró mérnöknek adta ki magát. A lapokban cikkek jelentek meg a merész bátorságu magyar mérnök világkörüli utjáról. Mi aztán megirtuk, hogy Fiebinger Aurél nem globetrotter, hanem világcsaló. Néhány nap alatt a sajtóból az egész országban megtudták, hogy ki is az a Fiebinger? A sajtó munkájának meg is lett az eredménye, mert Marosilyén hétfőn délelőtt letartóztatták az állmérnököt. A szegedi rendőrség Marosilyéről a következő táviratot kapta:

Fiebinger letartóztattam, mert okmányai hamisak voltak. A lapokban olvastam róla és ennek alapján indítottam meg ellene a nyomozást. Rendőrség.

A szegedi rendőrség azonnal visszatáviratozott Marosilyére és tudatta az ottani rendőrséggel, hogy a lapok tudósítása megfelel a valóságnak, mert Fiebinger Szegeden is szélhámoskodott.

— Ujpest forrongása. Ujpest város polgármestere, Ugró Gyula dr., tudvalevően leköszönt állásáról. A képviselőtestület nyugdíjat rendelt számára, mely intézkedéssel azonban a város polgárságának egy része ams megelégedve, miért is ma este mintegy ezren tiltakozó gyűlést tartottak az ujpesti Vigadó termében. Réthy Ferenc ügyvéd, nyugalmazott főszolgabíró indítványára elhatározták, hogy ezertagú küldöttséget menesztenek a belügyminiszterhez, akit arra kérnek, rendeljen el fegyelmi vizsgálatot nemcsak a leköszönt polgármester, hanem az egész városi tanács ellen és küldjön ki a városi kezelés megvizsgálására miniszteri biztost.

— Tosellinó válópöre. Firenzéből jelentik. A polgári törvényszék előtt november hó 21-én kezdődik meg Tosellinó válópörének tárgyalása.

— Titokzatos leányszöktetés. Leányszöktetés híre érkezik Bernből. Az eset Londonban történt, de a szereplői svájciak. Egy tekintélyes és gazdag berni tőkepecsenes a minap meghívást kapott egy londoni angol házaspártól. Az angol családdal a bankár tavaly ösmerkedett meg a berni kantonban lévő Adelbaden fürdőhelyen, ahol szép fiatal leánnyal együtt nyaralt. A meghívásra el is utaztak Londonba. Oda érve, a vendéglátó család kijelentette, hogy egyelőre csak a fiatal leánynak adhat szállást. Az apa erre egy szállóba ment aludni. Amikor másnap az angol házastársak lakására ment, megdöbbenve hallotta, hogy leánnyal együtt eltűntek. Jelentést tett a rendőrségen, de még eddig nem sikerült nyomukra akadni.

— Késelő kereskedőtanonc. Ma este hat óra tájban Buderizán Illés 17 éves kereskedőtanonc összeszólalkozott Rosenzweig Ede nevű társával, aki Steiner Adolf és társa cégnél szolgált. A két fiu az utcáról bement az Vörösmarti utcai Darányi ház kapuja alá, ahol Buderizán a földre teperte fiatalabb ellenfelét. Rosenzweig erre előrántotta bicskáját s Buderizánt balcarján és oldalán kétszer megszúrta. Hecht Arnold dr. és Kovács Antal rendőrhadnagy megjelentek a helyszínen s a rendőrorvos konstataulta, hogy Buderizán sérülései súlyosak, de nem életveszélyesek. A sebesültet a mentők beszállították a kórházba.

— Serbán Miklóst elítélték. Brassóból jelentik: Serbán Miklós országgyűlési képviselő és társai igaztási bűntényét ma tárgyalta a brassói királyi törvényszék. A hallgatóság padjaiból igen sok román kísérté figyelemmel a tárgyalást, melynek Jahn Frigyes táblabíró volt az elnöke. Kétszáz korona pénzbírságot mért a törvényszék Serbánra, amiért fogarasi lapjában kaució nélkül politizált. Azután tárgyalta az igaztási pört, melynek vádlottai Serbán Miklós, Papeszku Tivadar dr. és öt fogarasi megyebizottsági tag. Ezek az urak tavaly május 25 én Fogarasmegye közgyűlésén román forradalmi dal éneklésére izgatták a román bizottsági tagokat és a karzati publikumot. A vádlottak tagadták az igaztást. A törvényszék Serbánt két hónapi államfogházra ítélte igaztás miatt, a többieket (Borzea és Trandafir kivételével) egy-egy hónapi államfogházra és 100 koronára büntette a törvényszék. Este 7 órakor Serbánnak másik igaztási pört kezdte tárgyalni a bíróság.

— Harcias háziszotga. Petrika Tódor 27 éves Neuman gyári csobános ma este a buzsáki Kohn László féle koresmába tért be. A koresma tulajdonosa felszólította, hogy a megívott egy pohár pálinkáját fizesse ki, de Petrika azt válaszolta, hogy azt már Kohn feleségének kifizette. E fölött Kohn és Petrika közt szökváltás támadt, amelybe a koresmában tartózkodó Faur Vászsa házi szolga is beleszólt. Faur lehordta Petrikát, ki erre fizetett és kiment, de Faur tovább folytatta a veszekedést, utána ment Petrikának s ez Faurt késével jobb vállán megszúrta. Faur sebeit a helyszínen Nyáry László rendőrtiszt kíséretében megjelent Stauber Andor dr. kerületi orvos kötözte be. A sebesültet beszállították a kórházba.

— Esperantó nyelvtanok és szótárak Kerpelnél. 5419

— Elítélt tejhamisító. A tanács ma Muzsong Mártonné ujanáni lakost, ki az aradi piacon vízzel kevert tejet árult, 2 napi elzárásra és 10 korona pénzbüntetésre ítélte.

— Köszönetnyilvánítás. Deutsch Vera ravatalára szánt koszorúk megváltására a következő adományok folytak be újabban: Grossmann Alfréd dr. és neje a népkönyhának 20 koronát, özv. Basch Lipótné az izr. nőegyletnek 10 koronát adományozott. E kegyeletes adományokért benső köszönetet mond az elnökség.

— A Ceres-dijkiírás határideje meghosszabbítva. Amint a Ceres-művek igazgatóságától értesülünk, a 30,000 koronás Ceres-dijkiírásra vonatkozó pályázatok beküldési határideje, közlikántra, ez év december hó 1-éig lett meghosszabbítva. Jogában áll tehát azon vevőknek is, akik már egyszer betérjesztették pályázatukat, még több szallagot a határidő végéig beküldeni, amelynek minden 5 darabjéért egy újabb sorsjegyszámot kapnak.

— A szegény asszony butorai. Ilka György aradi fuvaros egy munkásasszony butorait szállította ma délután a Koseuth-utcában. Utközben az asszony, ki gyalog követte a kocsi, észrevette, hogy a fuvaros, ki különben is ittas volt, rosszban sántikál, mert a butort nem a rendeltetési hely felé viszi, hanem a város határa felé hajtja a lovakat. Az asszony lármát csapott a segítségért kiabált. Az összecsdődött emberek a kocsist le akarták fogni, de az ostorával védekezett éktelen káromkodások közt. Végre egy rendőrnek sikerült megfokézni a dühöngő embert, akit előállított a rendőrségen.

— Születések, halálozások és házasságok. Aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 16-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Ferenzy Antal cipésznek Elvira nevű leánya. Macskási Samu kályhaszerelőnek Antal nevű fia. Meghalt: Köhler Konrádné 69 éves munkás neje. Özv. Tar Sándorné 65 éves magánzó. Balla János 55 éves bérszolga. Hentschel József 66 éves zongorahangoló. Özv. Damilez Edéné 62 éves magánzó. Özv. Fülöp Jánosné 72 éves piaci kofa. Szanda Antal 40 éves napszámos. Tyipey József 12 éves fésűs tanuló. — Házasság nem fordult elő.

— Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk Hoffmann Jakab Budapest (VI., Terézkerut 1/a III. em. 8. sz.) lapunk mai számában megjelent 4¹/₄%-os nagy kölcsönök megszerzésére vonatkozó hirdetését.

— Könyvtárvétel folytán olesóságok Kerpelnél. 4871

— Legjobb cigarettahüvelyek Kerpelnél. 4871
— Francia likőrök legbiztosabb készítésére — házilag — a likőraroma 1 üveg 60 fillér Voitok és Weizsnál. 4810

TARKASÁGOK.

★

(Nem lehet) Látja kisasszony, magyarázza egy éltebb hölgy, én az angol szokásnak hódolok. Nem felelek olyan férfinak, aki nincs nekem bemutatva...

— Azt én nem tehetem. Kidobnának...

— Honnan?

— A hivatalból. Telefonos kisasszony vagyok és napjában ezerkétszáz idegennel kell beszélgetnem...

*

(A pontos hivatalnok.) A főnök ur azt halotta, Rosenzweig ur különösen viselkedik a hivatalban s nem akar többet dolgozni, mint amennyit fizetnek neki. Behivatja hát Rosenzweig urat.

— Igaz az, hogy ha delet üt az óra, hát Ön leteszi a tollat, ha mindjárt a szó közepén hagyja is félbe az irást? — kérdi szigoruan.

— Nem igaz, főnök ur! Mert ha én látom, hogy déire jár az idő, hát — bele se kezdek abba a szóba!

*

(Szakértelem.) Egy kisebb vidéki városban a helybeli óras és ékszerészhez betér egy vevő és arany inggombot akar vásárolni.

Az ékszerész mutat is néhány darab inggombot, amelyeket a venni szándékozó idegen alaposan megvizsgál, majd pedig megállapítja, hogy azok rézből vannak. Az ékszerész most idegesen kérdi:

— Uraságod talán szakértő?

— Igen. Rézöntő vagyok...

TÖRVÉNYKEZÉS.

Birái előtt a pápai rablógyilkos.

— A vak asszony vallomása. —

Távirati tudósítás.

Veszprém, november 16.

A veszprémi esküdtszék ma kezdte tárgyalni Makkos Vendelnek bűnpörét, ki tudvalevőleg ez év február 8-án Pápán Geiszt Mór zálogos lakásába betörve a zálogos feleségét két revolverlövéllyel súlyosan megsebesítette, a családual ellátásban levő Kovács Imre első gimnázistát agyonlőtte s azután a zálogházat kirabolta. Geisztné a szenvedett sérülések következtében mindkét szemére megvakult. Makkost a tett után követő nap elfogták, de a rablógyilkos a fogházban örültséget szimulált s így csakhamar a budapesti országos megfigyelő intézetbe szállították. A megfigyelés eredménye negatív volt s így az intézet Makkost két alkalmazott kíséretében visszazsallította Veszprémbe. Utközben azonban a haramiának sikerült észrevétlenül leoldani kötelekeit s egy őrzetlen pillanatban leugrott a robogó vonatról. Két hétig kutatott a megszökött Makkos után a csendőrség, míg a véletlen Zalaegersze-gen kezűkre játszotta.

A mai tárgyaláson a vádlott az elnök kérdésére beismerte bűnösségét, de a gyilkosság történetét bárgyun adja elő s együgyű fufanggal főleg azon igyekszik, hogy az előre megfontoltság vádjá alól tisztázza magát. Ez azonban nem sikerül neki, mert az elnök kereszt-kérdései folytonosan zavarba hozzák, ellentmondásokba keverik. Geiszt Mórné tanut a kezénél fogva vezették be, mert a rabló golyója mindkét szemidegét szétroncsolta s teljesen megvakult. Elmondja folytonos sirás közt a gyilkosság történetét. Midőn az ellentmondás miatt szembesítik a vádlottal, Makkos cinikusan mondja:

— Ugy történt kérem minden, ahogy a ténsasszony mondja. A szerencsétlen Kovács Imre atyját is kihallgatták. Midőn belépett a terembe, összeszorított ököllel csaknem rárohant Makkosra, ki egyetlen fiát gyilkolta meg. Ezután több tanut hallgattak ki, akik lényegtelen vallomásukkal megerősítik Geisztné előadását. Az elnök szünetet rendelt el, majd a perbeszédre került a sor. Ítélet holnap lesz.

§ A bárónő levele. A nyáron történt, hogy a VIII—X. kerületi járásbírószágon egy költségjegyzéki pört tárgyaltak, amelyben báró Jessenak Jánosné volt az alperes. A bárónő több ízben közbeszólt, mire Krausz Kálmán dr. járásbíró rendreutasította s azzal fenyegette meg, hogy kivezeteti a teremből. A bárónő másnap a következő sértő levelet írta a bírónak:

Ön tegnap hallatlanul megfélemezte az uri fogalomról. Fogadja megvetésemet. Megértette?

A bíró becsületsértésért feljelentette Jessenakné, akit a büntető járásbírószág elítélt hat-száz korona pénzbüntetésre. A felfebbviteli bíróság ma a büntetést háromszáz koronára szállította le.

§ Vizsgálati fogságban. A Fischer Eliz meggyilkolására alakult szövetség két három tagját a rendőrségről átkisérték a kir. ügyészség foghá-

Arad, Andrássy-tér 17.

(Reinhardt-ház.)

==== Férfi kelengye óriási választékban. ====
Nagy raktár nyakkendő különlegességekben — Férfi felöltők, Raglanok és gummi kabátok 80 koronától. 2166
==== Intézeti flu kelengyek dus választékban. ====
Szabott árak! — Szolid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 785

Maidt és Schrod

Braun M.

férfi- és fiugyermek-ruha áruhaza
Arad, Jozsef főherceg-ut 3., (a Kos-
suth szoborral szemben.)

Nagy választék!!!

3802

Olcsó árak!!

Külön osztály mértékszerinti rendelésekre.

zába. A vizsgálóbíró mindhármukat kihallgatta a délelőtti folyamán a előzetes letartóztatásba helyezte őket.

§ A bilkei katonaszabadtás. Budapestről jelentik: Ma déli felegy órakor hirdette ki Zsitvay Leó tanácselnök a Kuria ítéletét a beregmezei bilkei járásban öt évvel ezelőtti fölfedezett nagyszabású katonaszabadtás ügyében. A beregzsászi törvényszék előtt annak idején százegy vádlott állott, köztük Izrael Mayer rabbi és Gelbmarn Herman szatócs. A kassai ítélőtábla a vádlottak közül tizennevelet fölmentett. Az azóta Jeruzsálemba szökött Izrael Mayer rabbit közokirathamisítás büntette és véderő ellen való vétéség, valamint az anyakönyvek meghamisítása miatt három évi börtönre, Gelbmarn Hermant két évi börtönre ennek fiát, Gelbmann Emánuel pedig tizenegy hónapi börtönre ítélte a tábla. A többi vádlottakat egy-négy hónapi fogházbüntetéssel sújtotta. A Kuria a benyújtott semmiségi panaszokat elutasította, ellenben Izrael Mayerre és Gelbmarn Hermannra vonatkozóan a közokirathamisítás büntetésének külön minősítését mellőzte, a büntetést azonban jóváhagyta. A többi vádlottat csak a véderő ellen való vétéségben mondotta ki bűnösnek a Kuria és a rájuk kiszabott büntetést szintén jóváhagyta.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— Kereskedők az Aradi Termény és Aruraktárban. Megirtuk, hogy az Aradi Kereskedők Köre november 19-én délelőtti fél 11 órakor társas kirándulást rendez az Aradi Termény és Aruraktár telepeinek megtekintésére. A kirándulásra eddig is szép számban jelentkeztek, s miután az elnökség csak korlátolt mérvben gondoskodhatik közlekedő eszközről, kéri azokat, akik a kirándulásban résztvenni óhajtanak, hogy ezt legkésőbb szombat délig a kör titkári hivatalában (Hasszinger-utca 5. sz., telefon 868) tudassák. Találkozási hely a Városi kávéház előtti tér, ahonnan a különautobusz pontosan háromnegyed 11 órakor indul.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

1911. november 15.

Budapest, november 15.

Készárú.

Amerika 1/2-el magasabb. Kínálat, vételkedv korlátolt, 10 ezer mm. 5 fillérrel magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

Határidő.

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Busa 1912. áprilisi	11.77-11.78	11.80-11.81
Rózs 1912. áprilisi	10.7-10.8	10.20-10.21
Tengeri 1912. májusi	8.40-8.41	8.42-8.43
Zab 1912. áprilisi	9.85-9.86	9.86-9.86

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— November 16 —

Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o	111.—
Magyar koronajárdék 4 ^o / _o	90.85
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ^o / _o	79.—
Magy. földteherm. kötvény 4 ^o / _o	91.50
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	92.50
Magyar nyeregyorsországi kölcsön	226.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	153.—

Osztrák járadék papírban	91.50
Osztrák járadék ezüstbe	94.75
Osztrák járadék aranyban	115.25
Osztrák koronajárdék 4 ^o / _o	91.50
1880. évi osztrák államsorsjegy	163.—
Osztrák-magyar bankrészvény	20.05
Magyar hitelbank-részvény	849.—
Osztrák hitelintézet részvény	65.25
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	733.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.14
Német birodalmi márka	117.70
London vista	240.85
Páris vista	95.60
20 márkás arany	23.54

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. november 16.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	10.80-10.85
77	10.90-10.95
78	11.00-11.05
79	11.10-11.15

Buza (Temesvári keresk. ára):

75 kilogrammos	10.75-10.80
Rózs	9.30-9.40
Arpa	8.70-8.75
Zab	8.75-8.80
Tengeri	8.60-8.65

Felolós szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ.

Péntek, 1911. november hó 17-én

B) bérlet

B) bérlet

A kis gróf.

Operette 3 felvonásban. Írta: Martos Ferenc. Zenéjét szerzeszte: Dr. Rényi Aladár. Karnagy: Tilger Árpád. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Agárdy Guido	Gyöző A.	Zápolya	Polgár S.
László, fia	Huszár K.	Itatós	Kulcsár L.
Howard	Neogrády D.	Egressy	Csáky F.
Miss Carter	Várnainé.	Kállai	Vas Jenő.
Rózsai	Dlőssy Nusi.	Mimi	Nógrádi M.
Csibrákné	Benkőné.	Dr. Hennery	Cseh F.

Kezdeté este 1/8 órakor.

URANIA

szegediek színház.

Működésének 1. szám, Szabaddeák-tér mellett.

Ma pénteken, 1911. november 17.

1. Lemke mint rendőr. Bohózat. — 2. Tontolini szerénája. Humoros.

3. Dr. Gar el Hama.

A keleti rém. A legizgalmasabb detektív dráma. 3 felvonásban. 1500 méteres kép.

Előadások a. n. 5 órától kezdve este 11 óráig

Beljárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Beljegyek követnek a nézőtérben kalap nélkül megjelenni.

APOLLÓ SZINHÁZ

sz. Andrásy-téri új Lloyd-palotában.

Oránia Magyar Tudományos Színház aradi eszimpája.

Ma pénteken, 1911. november 17-én:

A MORFINISTÁK.

Szenzációs világláger kép a modern életből. 2 felvonásban. A kinematográfia szenzációja.

Ezt követi: Dr. Gar el Hama

a diplomás gazember, a mérgekverő orvos. Szenzációs világvárosi dráma. Detektív történet 3 felvonásban.

Az előadások kezdete délután 1/8 órától folytatódagasan 11-ig tartanak.

Beljárak: Paboly ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-IV hely 80 fill., II-III hely 60 fill., III-IV hely 40 fill., IV-IX hely 20 fill.

Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél.

Saját zenekar.

Ruhatár. — Buffet.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik a szeretett és drága

MELANIA

nevű leányunk elhunytá alkalmából méretetlen fájdalomunkat részvétetekkel enyhíteni iparkodtak, ezton is kifejezzük szívből jövő halánkat és köszönetünket.

Jonescu György

5569

körjegyző és családja

Halmágyosúcs.

Pályázat!

Békéscsabán lévő „FIUME” nagyszállóda és azzal kapcsolatos étterem, kávéház és sörcsarnok vezetésére keresek egy igazgatót.

Kik ezen állásra pályázni szándékoznak, kéretnek pályázati kérvényüket az eddigi működésükről nyert bizonyítványaik másolatával és fényképük, esetleg nejük fényképével felszerelve, koruk, vallásuk, nyelvismereteik és családi állapotuk feltüntetésével, valamint fizetési igényük és feltételeik megjelölésével ide azonnal sürgősen beküldeni.

Békéscsaba, 1911. évi november hó 15-én.

Csillag Ignác,

a Fiume nagyszállóda üzlet-tulajdonosa.

5571

KÖLTÖZKÖDŐK FIGYELMÉBE. LOVAS KÁROLY

Ajánlom parkettás lakás, aptak és szőnyeg tisztítási vállalatomat, egyben felhívom a t. közönség b. figyelmét, legújabb módszerrel berendezett **paloska** irtásomra, jótállás mellett, ugyszintén tűzifa felhordást elvállalok naponta a kamrából lakásokba.

Arad, Mihály-utca 86/B.

TELEFON 789.

4437

TELEFON 786.

A legelegánsabb női felöltők csak

GYÖRGY MENYHÉRT ÉS TÁRSA

Női felöltők

Áruházában

TELEFON: 855.

ARAD

ANDRÁSSY-TÉR 8

a Minorita-templom bejáratával szemben kaphatók!

Értesítjük a n. é. hölgyközönséget, hogy a legelegánsabb téli Modelljeink teljes számban raktáron vannak, melynek megtekintését kérjük.

Burgonya

fehér, pelyes, erdélyi elsőrangú

7 korona métermázsánként

házhoz szállítva. 5467

Rendelés levelezőlapon, vagy telefonon (106. sz.)

May János utóda

Andrássy-tér 9. szám.

Ne mulassza el!

mielőtt óra- és ékszer-
szükségletét beszerözne
felkeresni vételköny-
szert nélkül

Vogel László

műorás és ékszerész üzletét

Veszek zálogcédulát,
tört aranyat vagy más
tárgyakra becserélem.

Arad, Weitzer János-u. 6

Új leányiskola-épület.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezésekkel

csillárokkal

együtt kedvező árral feltételek
mellett szerez és szállít

KOCH DANIEL

villamos- és telefonberendezési vállalkozó

Arad, Deák Ferencz-u. 42.

Brünni szövetek

uri ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári áron kaphatók.

ETZLER és DOSTAL cégnél

BRÜNN 41. 6804

A tanítói szövetség és az állami tisztviselők egyesületének szállítója. Ha direkt a gyárból veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindenféle áron a legkisebb méretet is küldjük.

Dus minta válogaték megtekintésére bármikor küldtük.

FELHIVÁS!

A magyar irodalom és művészet minden ágában forrongások és megújulások idejét éljük. Új hitet, új célokat hirdetnek a hólnaposok, kik a magyar költészet és zamatát akarják megőrizni. A női szépséget, melyben a költészet minden bája, elbűvölő harmoniája összpontosul, ugyancsak a modern kor fegyverével, ártalmatlan, kipróbált arckrémekkel, szépitőszerekkel kell az ósdi vénülés ellen megvédelmezni. A női szépség költészetének egyik kiváló eszközeivel, a törv. védett **Dr. Biró-féle Havasi Gyopár-crém**mel, ez a legnagyobb mértékben sikerült is. A jelenkor modern női csaknem mindannyian használják a női szépség e biztos hatású eszközét.

A dr. Biró-féle HAVASI GYOPÁR-CRÉME ára:

Nagy tégely I K. — Mosdóvíz I K. — Szappan 70 f.

Főraktár: KOLOZSVÁR. 5093

Dr. Biró-féle gyógytár, Mátyás király-tér 6. sz.

Kapható ma már minden gyógyszerárban és drogeriában.

Háztartási és pipere cikkek legolcsóbban

Vojtek és Weisz

droguerijában

Aradon.

1497

A KÖZPONTI SZÁLLODA

modern szellemben vezetett télkertjében a nagyérdemű közönség a legkényesebb igényeket kielégítő konyhát és italokat talál. Színház után meleg vacsora. Esküvőkés banquettek részére külön termék. **Mindennap elsőrangú cigányzene. Kávéházban exquisite vacsora.**

Kiváló tisztelettel:

5311 **Csermák Ágoston** szállodás.

Uj üzlet!
Tömeges pénztakarítást érhet el, ha **Czitter Dezsőnek** újonnan megnyit

VERSENY ÁRUHÁZÁ-BAN

Weitzer János-utca főpostával szemben szerzi be férfi és női, őszi és téli divatcikkeit u. m. csipkeszövetek, csipkék, selymek, női kosztümkelmék, francia flannel, barchet, férfiszövetek, ugyszintén női és férfi felöltő szövetek, melyek legjutányosabb gyári árakban vásárolhatók. **Minden-nemű maradékok feltűnő olcsó árban lesznek árusítva.**

Kérem mindezekről vételkényszer nélkül mielőbb meggyőződni!

Szíves pártfogást kér:

CZITTER DEZSŐ

verseny áruháza.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

5322

M. kir. államvasutak.

Téli menetrend.

Érvényes 1911. október hó 1-től.

Állomások	Arad-Budapest		Budapest-Arad	
	Szv. I-II.	Gy. I-II.	Szv. I-II.	Gy. I-II.
Arad	5-56	6-08	9-28	11-37
Sótronya	5-57	6-09	11-38	11-38
Kürtös	5-58	6-10	11-39	11-39
Lökőháza	5-59	6-11	11-40	11-40
Bánhidalmaj	5-59	6-11	11-40	11-40
Országút	6-02	6-14	11-43	11-43
Kétegyháza	6-10	6-22	11-51	11-51
Ujkigyó	6-24	6-36	12-05	12-05
Békes-Csaba	6-35	6-47	12-16	12-16
Békes-Földvár	6-43	6-55	12-24	12-24
Mezőberény	6-57	7-09	12-38	12-38
Gyoma	7-31	7-43	13-02	13-02
Mozsart	8-02	8-14	13-33	13-33
Pusztá-Pó	8-27	8-39	13-58	13-58
Pusztá-Tenyés	8-48	8-60	14-19	14-19
Szalaj	9-01	9-13	14-32	14-32
Szalaj	9-19	9-31	14-50	14-50
Szalaj	9-26	9-38	14-57	14-57
Ujváros	9-49	10-01	15-20	15-20
Táplógyörgye	9-54	10-06	15-25	15-25
Táplószécs	10-13	10-25	15-34	15-34
Nagykúta	10-51	11-03	15-52	15-52
Táplószécs	11-06	11-18	16-07	16-07
Táplóöly-Táplószécs	11-22	11-34	16-23	16-23
Mende	11-37	11-49	16-38	16-38
Gyömör	11-46	11-58	16-47	16-47
Maglód	11-53	12-05	16-54	16-54
Rákcs	12-17	12-29	17-18	17-18
Kőbánya fel. p. u.	12-23	12-35	17-24	17-24
Budapest k. p. u.	12-30	12-42	17-31	17-31

Állomások	Budapest-Arad		Arad-Budapest	
	Szv. I-II.	Gy. I-II.	Szv. I-II.	Gy. I-II.
Budapest k.p.u.	11-28	7-05	9-00	7-00
Kőbánya felső p. u.	11-35	7-12	9-07	7-07
Rákcs	11-42	7-19	9-14	7-14
Maglód	12-00	7-37	9-32	7-32
Gyömör	12-10	7-47	9-42	7-42
Mende	12-21	7-58	9-53	7-53
Táplóöly-Táplószécs	12-31	8-08	10-03	8-03
Táplószécs	1-01	8-18	10-13	8-13
Nagykúta	1-11	8-28	10-23	8-23
Táplószécs	1-21	8-38	10-33	8-33
Táplógyörgye	1-31	8-48	10-43	8-43
Ujváros	2-01	9-18	11-13	9-13
Szalaj	2-11	9-28	11-23	9-23
Pusztá-Tenyés	2-21	9-38	11-33	9-33
Pusztá-Pó	2-31	9-48	11-43	9-43
Mozsart	2-41	9-58	11-53	9-53
Gyoma	3-01	10-08	12-03	10-03
Mezőberény	3-11	10-18	12-13	10-13
Békes-Földvár	3-21	10-28	12-23	10-23
Békes-Csaba	3-31	10-38	12-33	10-33
Ujkigyó	3-41	10-48	12-43	10-43
Kétegyháza	3-51	10-58	12-53	10-53
Országút	4-01	11-08	1-03	11-03
Bánhidalmaj	4-11	11-18	1-13	11-13
Lökőháza	4-21	11-28	1-23	11-23
Kürtös	4-31	11-38	1-33	11-33
Sótronya	4-41	11-48	1-43	11-43
Arad	4-51	11-58	1-53	11-53

Állomások	Arad-Técs		Técs-Arad	
	Gy.	Szv.	Gy.	Szv.
Arad	12-32	2-14	4-04	7-09
Ótáladom	2-28	4-15	6-43	11-23
Mároscsécser	2-37	4-24	6-52	11-32
Újváros	2-49	4-37	7-05	11-45
Ópálos	2-55	4-43	7-11	11-51
Ópálos	3-02	4-48	7-17	12-01
M. Radna	3-07	4-53	7-22	12-06
M. Radna	3-16	5-02	7-31	12-15
Milova-Odv.	3-38	5-28	7-46	12-30
Konop	3-49	5-42	7-56	12-40
Mároscsécser	4-06	6-08	8-17	1-01
Sobornin	4-21	6-23	8-32	1-16
Lánc	4-38	6-40	8-49	1-33
Márosfalva	4-54	6-56	9-05	1-49
Déva	5-07	7-09	9-18	2-02
Piski	5-18	7-20	9-31	2-15
M. Radna	5-25	7-27	9-38	2-22
M. Radna	5-44	7-46	10-07	2-51
Alvinc	5-56	7-58	10-19	3-03
Ópálos	6-15	8-17	10-38	3-22
Alvinc	6-28	8-30	10-51	3-35
Ópálos	6-54	8-56	11-27	3-61
Alvinc	7-10	9-12	11-43	3-77
Técs	7-15	9-17	11-48	3-82

Állomások	Técs-Arad		Arad-Técs	
	Szv.	Gy.	Szv.	Gy.
Técs	8-18	3-51	10-37	2-05
Ópálos	8-27	4-00	10-46	2-14
Alvinc	8-36	4-09	10-55	2-23
Sárospatak	8-45	4-18	11-04	2-32
Piski	8-54	4-27	11-13	2-41
Déva	9-03	4-36	11-22	2-50
Márosfalva	9-12	4-45	11-31	2-59
Zam	9-21	4-54	11-40	3-08
Sobornin	9-30	5-03	11-49	3-17
Mároscsécser	9-39	5-12	11-58	3-26
Konop	9-48	5-21	12-07	3-35
Milova-Odv.	9-57	5-30	12-16	3-44
M. Radna	10-06	5-39	12-25	3-53
Ópálos	10-15	5-48	12-34	4-02
Alvinc	10-24	5-57	12-43	4-11
Ópálos	10-33	6-06	12-52	4-20
Arad	10-42	6-15	13-01	4-29

Állomások	Arad-Temesvár-Jászóváros	
	Szv.	Gy.
Arad	6-15	12-37
Újarad	6-26	12-49
Németság	6-42	1-05
Vinga	6-55	1-18
Orcsifalva	7-06	1-29
Mércsifalva	7-16	1-40
Szentandrás	7-27	1-53
Temesvár-Jv.	7-44	2-10

Állomások	Temesvár-Jászóváros-Arad	
	Szv.	Gy.
Temesvár-Jv.	8-49	3-50
Szentandrás	9-08	4-02
Mércsifalva	9-23	4-17
Orcsifalva	9-38	4-32
Vinga	9-53	4-47
Németság	10-08	5-02
Újarad	10-23	5-17
Arad	10-38	5-32

(Pályaszámok az állomások között)

Üzletemet felosztatom

Az áru készletem mélyen leszállított árban kiárusítom. Hatóságilag engedélyezett kiárusításom már megkezdődött.

E héten

női glacé bőrkecstyűk, kitűnő minőség, fekete, fehér és színes
75 krajcár párja.

**Costüm kelmék
Ruha-szövetek**
minden színben és feketék.

Vásznak, sifonok

Női és leányconfectio Szőnyegek, függönyök, ágyterítők, Szőrmé-áruk óriási választékban.

Meglepő olcsó árban kaphatók, amíg a készlet tart

Finom tenis flanellek széles áru 25 krajcár. Hölgy flanellek minden színben 35 krajcár.

Hoffmann Sándor

Arad, Színház-épület.
Kérem kirakataimat megtekinteni!

**Alkalmi vételen
és eladások
ékszertárgyakban**
arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor
órák és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák
arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereoltetnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

Ezelőtt Bolezni Antal
CZERNÓCZKY M. I.

uri és női cipész-üzlete 3561
Salacz-utca 2. szám.

Hol mértékutáni rendelések legújabb francia vagy amerikai fagonban, legszebb kivitelben, jutányos árban készíttetnek.

**Saját készítményű
cipőraktár**

legújabb divat szerint.
A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel
Czernóczy M. I.

ALAPITTATOTT 1889.
Várhoz László
uri és női cipész Arad, Weitzer János-utca 3. sz. (Minorita-palota.)

Elvállalja minden e szakba vágó legújabb divatszerinti
férti-, női- és gyermek-cipők

készítését fájós lábakra is, pontos kivitelben jutányos árért. Készít továbbá bármely fegyvernemhez tartozó önkéntes urak részére előírást cipőket a legjobb minőségű bőrből. Ortopéd-cipők és vidéki megrendelések 24 óra alatt készülnek. A lugosi honvédezed tisztkarának szállítója. B. pártfogást kér 3951

VÁRHOL LÁSZLÓ.

Husserl Manó
Arad, Szt.-Pál-utca 11. sz.
Telefon 348. szám.

Csatornázás és vízvezeték szerelő bádogos. Készítmö- dern butor veretét. Fém-csiszolás, galvanizálás. (Nikkelezés, vörös és sár- ga rezezés, horgonyozás, ónozás, aranyozás, ezüs- tőzés.) 3941
Galvanoplasztikai munkák

Tyükszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagaliin használatával, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.**

Láb és kézizzadás

azonnal és teljesen elmúlik ha az izzadó részeket „**Peppo**”-val ecseteljük. A mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. -- Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „**Phenelsav**”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskának még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

Legjobb fekete Hajfestő

a „**MELOGEN**” Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára **2 korona.**

Kitűnő amerikai gummi

a „**NITER**” 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:
Hajós Arpád gyógyszerárban ARAD, Andrássy-tér 22. sz. a megvábbal szemben.

Popper Testvérek

ujjonnan megnagyobbított
áruházában

- mélyen leszállított árakban e héten eladásra kerülnek:
- 1 vég 23 mtr Rumburgi vászon 4 85 kr.
 - 1 vég 23 mtr cérna kana- vász 5 95 kr.
 - Angol szövet teljes ruhára 2 95 kr.
 - Patent bársony ruhára és disznek minden szín —65 kr.
 - Ponger selyem minden színben —65 kr.
 - Louisien selyem minden színben —48 kr.
 - Himzett blous —97 kr.
 - 5 drb len pohártörld. —97 kr.
 - 6 pár női vagy férfi ha- risnya —97 kr.
 - Női ing Madapolan him- zés —97 kr.
 - 12 drb batiszt vagy vá- szon zsebkendő —97 kr.
 - 1 drb kész alsólepedő varrás nélkül —97 kr.
 - Férfi vagy női ernyő —97 kr.
 - Tigris flanel takaró —97 kr.
 - 2 drb cérna ajour futó vagy millieü —97 kr.
 - 1 drb Jäger triko ing vagy nadrág —97 kr.
 - 1 drb 2 személyes rouge paplan 2 36 kr.

Vidéki rendelések pontosan eszközöltenek, meg nem felelőt visszave- szünk és a pénzt vissz- szatörítjük.

Popper Testvérek

Arad, Forray-utca
(Gróf Hunyady-palota.)

Ezen rovatban minden szó egy-
szori beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tőh.-ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőségi " 357. sz.

Apró hirdetések felvételeinek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elől — avagy levelbélyegeken. Tudakozódásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levelibeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, és esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerinti számított. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetést a kiadóhivatal kivánsra díjtalanul megkereszi. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTEK FEL.

HÁZASSÁG.

Uram!

Róm. katolikus vallású, férje hibájából elvált asszony, szeretne férjhez menni gazdag özvegy urhoz, ki nem venné tekintetbe, hogy nincs hozományom, de ellenben tekintetbe venné nagyon, hogy hüségese, jó felesége lennék és kelemessé tenném napjait. 40-60 évesig pályázhatnak, vidékiek előnyben. Pályázhatnak földbirtokokosok, nyugdíjkepes magasabb állású hivatalnokok, tanárok, gyárosok, uradalmi jobban szituált gazdatisztek, ügyvédek és állomásfőnökök. Én középtermetű, fess, intelligens urinő vagyok, csakis komoly és teljes című levelekre válaszolok. „Hüségese” jellegre kérem főposta postrestante Arad. 5573

Angol és francia

Illatszerek, pouderek, szappanok, fésük, hajtük és hajkefék dus választékban. Hanzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

LEVELEZÉS.

Magányos ur nő

ismeretséget szeretne kötni magányos ur emberrel, ki németül is tudna. Vidékiek előnyben. Levelet kérek „Carolla” jellegre főpostarestante Arad. 5573

„Egy, aki a társadalomban bent van.”

Régi igazság az, az emberek véleménye különböző s mi jelen esetben így állunk egymással szemben. Lehet, hogy Önnek van igaza, azonban nem kizárt dolog, hogy az én felfogásom a helyes, mert végre is az apró hirdetés útján való ismerkedés ma már nagyon elterjedt és modern forma, részéről legalább semmi kivetni valót nem találok abban, hogy én ideális partnert ezuton keresek. Nemrégiben sok egyéb, ma már egészen közhasználatban lévő dolgot is megvetőnek találtak, így a szinészet is milyen kivetett pálya volt, ma már pedig előkelő társadalmi állású emberek a színészek. Tovább nem akarom a magyarázatokkal molesztálni, csak még annyit kívánok Önnek, mint e téren teljesen tájékozatlannak látszónak tudomására hozni, miszerint a „fényes jövedelem” épen ellenkezőjét célozza annak, mit Ön vél, mert ezzel csak azt céloztam, hogy ismerkedésnél semmiféle anyagi érdek nem vezérel, tehát bátran foghat hozzá bárki az ajánlkozáshoz! Tehát lathatja, k. levelétől nem ijedtem meg s ha ezek után méltónak tartja az apróhirdetésre való reflektálást, úgy feleletre készen, várom jelentkezését! „Remélj, remélj s szeress” jellegre a kiadóba. 5829

Gummi cikkek legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. 1-3829

Teljesen független,

fess uriaszony, szintén független, csakis igazi uriember barátságát keresi, kivel a hosszú téli estéket kellemesen eltölthetné. Csak plátói, teljesen érdeknélküli barátságról van szó, minden egyéb kizárva. Kérem, csakis magas állású, igazán művelt, distingvált modoru urak jelentkezzenek. Csak teljes címmel ellátott, komoly levelek vétetnek figyelembe Arad, főposta postrestante „Komoly” jelige alatt küldendők. 5563

Egy kísérlet

legendő hozzá, hogy a „Mimosa”-tej-crém csodás arczzfinomító hatásáról meggyőződjön. Egy tégely ára 1 korona. Egy drb. szappan 70 fillér. Hanzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

Keresem

egy mulatni vágyó hölgy ismerettségét. Csintalan asszonykák ajánlatait is szívesen veszem. Leveleket kérem a lapban jelezni. Homér. 5332

Valódi francia

gummikülönlegességek legnagyobb választékban és legolcsóbban Hegedüs Gyulánál. 5451

ALKALMAZÁST NYER.

Fiatal segédet keresek,

ki a fűszer, vas és rövidáru szakmát érti. Ajánlatok Weiszberger Emilia címre, Honctőre küldendők. 5566

Fiatal fűszeres segéd

jó bizonyítvánnyal, lisztnagykereskedésbe felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 5569

Előkelő

belföldi biztosító társaság üzletszerzőket fix javadalmazás mellett keres. Ajánlatok e lap kiadóhivatalához „Biztos jövő” jelige alatt intézendők. 5517

Női kalap üzletbe

kerestetnek ügyes kézhez dolgozó leányok. Czim a kiadóhivatalban. 5472

Kerestek

a pusztá pázmáni gazdaságba egy 40 évnél nem idősebb szerény igényű, kis családú, nős izr. kulcsár, ki már ily minőségben más gazdaságban is volt alkalmazva. Megkivántatik, hogy az illető a gazdasági segédkönyveket rendszeresen vezesse és a magtárkezelésben teljes jártassággal birjon. Azok, akik a román nyelvet is birják, előnyben részesülnek. Ajánlatok Basch Simon címén Aradra, Salacz-utca 5a. intézendők. 5552

ALKALMAZÁST KERES.

Gazdasághoz és szállászethez

értő lelkiismeretes egyén éves állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 5411

Egy gyermektelen házaspár

házmesternek ajánlkozik. A férfi szerelési munkában teljesen jártas és szakképes. Cím a kiadóhivatalban. 5567

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Saját gyártmányu cipőket

ajánlunk a n. é. közönségnek. Aki egy próbavásárlást eszközöl, meg fog győződni azoknak tartósságáról. Mértékutáni rendelések legpontosabban teljesítetnek. Aradi Cipészek Termelő Szövetkezte, Szabadság-tér 15. a „Piros csizmához.” 3451

Valódi francia

és angol illatszerek, hölgyporok, kölni vizek, arckrémek s más cosmetikai cikkek legnagyobb választékban Hegedüs Gyula kefe, pipere és illatszere kereskedésében. 5451

Szalámi

jó, száraz minőségű á 3:60, disznózsír á 1:60, 5 kilós csomagban, nagyobb vételnél még olcsóbb. Garai Károly, kávémérés és kiőzési helyiségében, Karolina-utca sarkán. Egy mindenes cseléd felvétetik. 5547

Legújabb fa-dísz tárgyak

festésre, égetésre tarsó munkára, ékes kőkirakásra összes festészeti kellékekkel, gyári árban. Schweiczi festőminták tulkészlet folytán mélyen leszállított árban, kölcsönzésre is 30 fill. feljebb. Ablakpapír 80 fillértől feljebb. Minden díszműáru, imakönyv kedvezményes árban. Krausz Paulin, színház-épület. 4814

Ha pecsétes a ruhája

csak a „Purinált” használja. Vojtek és Weisz-tól 1-3829

Használt írógépek

kitűnő állapotban (4-es és 10-es Yost) Smith Premier (egy színű és három színű írás), 7. és 9. Remington, látható írású Monarch, Oliver, Stearns, Adler, Barlok, Underwood, stb. egy évi jótállással, rendkívül olcsón eladók, esetleg kibérelhetők. (Vidékre is.) Nagy kellekrattár az összes rendszerekhez. Ziffer Sándor írógép vállalata Arad, József főherceg-ut 7. 3431

Házbér könyvek

kaphatók Pichler Sándor könyv és papír kereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 308 sz. 2551

A világhírű amerikai

„Vera” cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél szereshetők be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

A borvédő

megvédi csapon álló megkezdett borát ecetesedés, virágzás és mindennemű borbetegségek ellen. Vojtek és Weisz. 1-3829

Heti munkáslapok, és könyvecskék.

A zsebkönyvecskék erős vászonkötésben, javított új, célszerű vonalozással 1 koronáért, puha vászonkötésben 60 fillérért kaphatók Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében, Andrassy-tér 16. Telefon 517. 555

Német vizsla,

óriási példány, idomított, két éves, vadászterület hiány végett eladó. Cím a kiadóban. 5565

Poloskák

és azok petéinek biztos kiirtására Radical poloskairtó folyadékot használjon. Egy üveg 60 fill. Hanzu Nestor Vöröskereszt Drogeria. 3621

KIADO LAKÁS.

Modern berendezésű

utcai szoba azonnal vagy december 1-től kiadó. Felvilágosít a kiadó. 5508

Két különbejáratu szoba

teljesen ujonnan butorozva, azonnal vagy december 1-ére kiadó. Vécsey-utca 12. 5548

Lakás fertőtlenítést

legolcsóbban, legjobban végezhetik Vojtek és Weisz fertőtlenítő szerével. 1-3829

OKTATÁS.

Állandó tanfolyam:

Gépirás: az összes rendszerű gépeken. Gyorsírás: Gabelsberger-rendszer, levelező és vitairás. Könyvelés: egyszerű és kettős, amerikai. — Tagas, jól fűtött és világított új tantermeimben mérsékelt tandíj mellett minden hónapban új 3-3 hónapos kurzus veszi kezdetét. Jelentkezni bármikor lehet, mert a mulasztást különórákban, díjtalanul pótoljuk. Beiratkozni az egyes szakokra is lehet. Elsőrendű tanerők vezetése mellett, a jó eredmény elmaradhatatlan! Díjtalan, biztos állásközvetítés! — Ziffer Sándor írógép vállalata, József főherceg-ut 7. 4904

Szép fogakat

ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolin fogáramja. 1-3828

Telefon 162.

Porosz szalon

vasaláshoz darabos uradalmi

jutányos áron kapható

fűtőszén bükkfaszén REUSZ MÓR és FIA

1a porosz

diókoks és csomagolt faszén

Aradon, Boros Beni-tér 12. sz.

Telefon 162.

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorozott utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5183

INGATLAN.

Eladó ház a Pécska-ut

12. sz. a. beltelkes félemeletes ház, szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítás özv. Barthl Jánosnál Rákóczi-utca 9. 5303

Eladó

Révai-utca 2. sz. ház. Bővebbet ugyanott. 5489

KÜLÖNFÉLE.

Tízezer koronával

nagy jövedelmű vállalatához Aradon, társ vagy társnő kerestetik. Levelek „Biztos jövő” címen a kiadóhivatalba kéretnek. 5527

Egy magán-detektív

kerestetik. Lakását közölje a kiadóhivatalnál. 5560

Rőfőszakmabeli

üzlettársat keresek egy jövedelmező üzlethez. Szükséges tőke 6-8000 korona. Cím a kiadóhivatalban. 5564

Minden ragyog,

ha Raport fémtisztítót használ, Vojtek és Weisztól. 1-3326

Ügyes kárptos

ajánlkozik a szakmába bármily kárptos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyben, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemlés nélkül. Stáhl M., Csernovits Péter-utca 8. sz. 2287

Épület és díszmű bádogos

munkákat legjutányosabban készít úgy helyben, mint vidéken Diamant Jenő Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben.) 3681

Képzett parket

tükörfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pastájával dörzsöli fel. 1-3882

874-1911. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági székének az 1912. évben szükséges festék szállítása iránt folyó év november hó 27-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: árjegyzék szerint. Bánatpénzül leteendő 100 kor. készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Arlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104 sz. szobában alulirotnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1911. évi november hó 12-én tartott üléséből.

Zubor Andor s. k.
tb. főjegyző.

Csillárok, Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Atzéli Péter-utca 2. (sz. udvarban)

878-1911 gsz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1912. évben szükséges pirszén szállítása iránt folyó év december hó 4-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Szükséglet mintegy 2000 mm. Bánatpénzül leteendő 200 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja. A szállításhoz a közszállítási szabályzat feltételei irányadók.

Az árlejtési feltételek a 104 sz. szobában az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1911. évi nov. hó 12-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

877-1911. g. sz.

Arlejtési hirdetmény

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1912. évben szükséges szegényházi kenyér szállítása iránt folyó évi november hó 27-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő 300 kor. készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104 sz. szobában alulirotnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1911. évi nov. hó 12-én tartott üléséből.

Zubor Andor s. k.
tb. főjegyző.

GARAI KÁROLY
RÉZ ÉS VASBUTOR GYÁRA
ARADON
JÓZSEF-FŐHERCEG-ÚT 11.
TELEFON 847.

5371

876-1911. gsz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1912. évben szükséges Portland cement szállítása iránt folyó évi november hó 27-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő 200 kor. készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104 sz. szobában alulirotnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1911. évi november hó 12-én tartott üléséből.

Zubor Andor s. k.
tb. főjegyző.

Egy ügyes

kiutató fiu

nyomdánkban

felvétetik.

Permetezőjavítások elfogadtnak.

M. kir. szabadalmazott

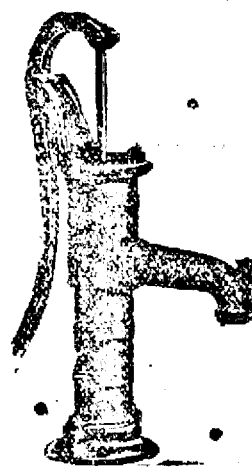
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummicsovok legolcsóbb gyári áron. A szivattyu-hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlőmagvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik, és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

golyó szelepekkel. 1701

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgáltatást, — a gép jóműködéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás) hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű, belül gummirózott kendercsövök a legolcsóbb árban.

Kutak

hozzávaló

csövekkel

a legolcsóbb gyári áron.

HÖNIG OTTÓ

m. kir. szabadalmazott tüzi fecskendő- és szivattyukészítő.

Arad, Rákóczi-u. 27. sz.

Igaz Sándor és szer-, ezüstnemű ARAD, Andrássy-tér

és óraüzlete, (Minorita-palota.) 4811

Szelid szabott árak!
Figyelmes kiszolgálás!

Nagy választék briliáns-, arany- és ezüstékszerekben.
Külön helyiségben I. rendű chinaezüst áruk.

Városi és megyei telefonuz. 321.
Alapitva 1902. évben.

Részvényaláírási felhívás.

A föld- és birtokparcellázási műveletek, valamint a gazdasági, ipari és kereskedelmi vállalkozások tekintetében fennálló hitelszükségletet újabb alakult vidéki bankjaink főleg tőke- és területi korlátozottságuk miatt nem képesek kellően kielégíteni. Alulírottak ezért elhatározták, hogy több vidéki pénzügyi bevonásával Aradon egy új pénzügyi intézetet alapítunk, mely széleskörű pénzügyi érdekeltségű és kiterjedt működési területén fogja egyrészt a felmerült hitelszükségletet a fenti irányban sikeresen fogja szolgálhatni, másrészt az elhelyezett tőkék lukrativitását a legnagyobb mértékben biztosítja.

A létesíteni szándékolt intézet részvényeinek jegyzése céljából jelen aláírási felhívás kapcsán annak alapítási tervét az alábbiakban bocsájítjuk ki:

1. Az alakítandó társaság címe és címe magyarul: „Aradi Forgalmi Bank Részvénytársaság”, németül: „Arader Verkehrsbank Actien Gesellschaft”.

2. A társaság és igazgatóságának székhelye: Arad.

3. A vállalat tárgya: Bankszerű és takarékpénztári ügyletek kultiválása, nevezetesen:

a) Ingatlanok vétele és eladása; föld- és birtokparcellázási műveletek keresztülvitele, valamint ezzel összefüggő műveletek, illetve ilyenekben való részvétel.

b) Ipari és gazdasági vállalkozások finanszírozása, támogatása, kereskedők, iparosok és vállalati cégek kommanditálása, társas üzletekben és syndicátusokban való részvétel.

c) Előlegek nyújtása értékpapírokra, közraktári warrantokra, árukra és nyersterményekre.

d) Értékpapírok vétele és eladása saját számlára és bizományban, tőzsdei megbízások effectuálása, letéteknek őrzése és kezelése.

e) Áruknak bizományi vétele és eladása.

f) Mindennemű bankszakmába vágó ügylet megkötése és közvetítése, továbbá:

g) betéteknek kamatozás végett való elfogadása takarékpénztári könyvecskékre, pénztári jegyekre, valamint esekk- és folyószámlára.

h) Váltók, intézmények és utalványok, valamint könyvkövetelések leszámítása.

i) Jelzálogkölesönök folyósítása, azok konvertálása és cedálása.

k) Végül mindennemű takarékpénztári ügylet lebonyolítása.

4. A társaság alaptőkéje 1,000,000 azaz egymillió korona, mely 5000 (ötezer) darab névre szóló, egyenként 200 (kettőszáz) korona névértékű részvényből alkottatik.

5. A társaság határozatlan időre alakul.

6. Az aláírások zárjele: 1911. évi november 30. napja.

7. Tulajdonosok esetén az alaptőke 50%-a az igazgatóság javára fenntartatik s az alapítók részére a teljes részvény szám biztosított; a fennmaradó rész az igazgatóság által aránylagosan osztandó meg, olyképp azonban, hogy minden aláírónak a lehetőség szerint legalább egy részvény juttatandó.

8. Az alakuló közgyűlés az aláírási zárhatáridőtől számított 2 (kettő) hónapon belül összehívandó s arra az aláírók egy aradi napilapban és külön ajánlott levélben meg fognak hivatni. Ha a részvények az aláírási zárhatáridő előtt teljesen jegyezve lettek és azokra 30% befizetett, az alakuló közgyűlés az aláírási zárhatáridő előtt is összehívható és megtartható.

Az alakuló közgyűlés előtt, legkésőbb azonban 1911. december 10-ig minden jegyzett részvény után harminc (30%) százalék, valamint bélyegilleték és alapítási költségben részvényenként tíz (10) korona, összesen tehát 70 korona befizetendő. A 30%-on felüli befizetések összegét és idejét a kinevezendő igazgatóság fogja megállapítani és közzétenni.

10. Az alapítók fenntartják maguknak a jogot, hogy az igazgatóság tagjait az első három évre, illetve a harmadik üléstév zárszámadásait megállapító közgyűlésig terjedő időtartamra kinevezhessék.

11. A részvényekre az aláírások és befizetések az Aradi Általános Takarékpénztár Részvénytársaság-nál Aradon, avagy a Nagymagyaralföldi Bank Részvénytársaság-nál Debrecen-ben eszközölhetők.

Kelt Aradon, 1911. november hó 5-én.

Az alapítók:

Borbás Sándor,
a Hódmezővásárhelyi Népbank v.-igazgatója.

Bordács Gyula,
a Mezőtúri Népbank Rt. ügy.-igazgatója.

Czira Endre,
a Nagymagyaralföldi Bank Rt. v.-igazgatója Debrecen.

Gömöri Elek,
a Magyar Közvétőbank Rt. igazgatója Budapest

Grosz Sándor,
a Belvárosi Takarékpénztár Rt. Nagyvárad v.-igazgatója.

Kanovich László,
a Szatmári Központi Takarékpénztár Rt. ügy.-igazgatója. a Gazdasági Takarékpénztár Rt. v.-igazgatója Zombor.

Kovács László,
a Debreceni Agrárbank Rt. igazgatója.

Nagy Béla,
a Magyar Közvétőbank Rt. v.-igazgatója Budapest.

Németh Ernő,
a Kecskeméti Leszámlázó és Pénzváltóbank cégvezetője.

Novákovics Izidor,
a Gazdasági Takarékpénztár Rt. v.-igazgatója Zombor.

Radó Elek,
az Általános Bank és Takarékpénztár Rt. v.-igazgatója Kolozsvár.

Dr. Rónai Mihály,
a Lengyeltóti Járási Tkpénztár Rt. első-igazgatója.

Dr. Várady Ödön,
a Belvárosi Takarékpénztár Rt. Nagyvárad ügyésze.

Dr. Barabás Béla,
országos képviselő Arad.

Báró Bohus Lajos,
birtokos Világos.

Buchwald Ödön,
birtokos Körösbánya

Dozsa Dezső,
gyártulajdonos Arad.

Éliás Simon,
malenitulaajdonos Pécska.

Dr. Fekete Lajos,
birtokos Kisújszállás.

Dr. Hanthó Sándor,
ügyvéd Arad.

Kintzig Géza,
birtokos Arad.

Gróf Königsegg Fidél,
Arad.

Mártics István,
szőlőbirtokos Magyarád.

Dr. Messer Károly,
ügyvéd Arad.

Montág Sándor,
birtokos Arad.

Dr. Nagy Sándor,
ügyvéd, v. országos képviselő Arad.

Nikolits Géza,
birtokos Arad.

Dr. Novák Aurél,
ügyvéd Pécska.

Novák Péter,
birtokos Arad.

Oláh Géza,
birtokos Debrecen.

Piek Lajos,
kereskedő Arad.

Gróf Porcia Lajos,
birtokos Arad.

Remenyik László,
waggonyári főmérnök Arad.

Szokoly Sándor,
gyógytártulajdonos Arad.

Dr. Stiefelmeyer Károly,
ügyvéd, birtokos Kula.

Telbisz Otmár,
birtokos M.-Bánhegyes.

Váradi Török Gábor,
birtokos Dand.